

LEGISLAȚIE ROMÂNIA

Portal legislativ actualizat din surse publice oficiale

VERSIUNE INFORMATIVĂ PENTRU CONSULTARE

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ nr. 0/1948

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ

În vigoare

EMITENT

Parlamentul României

PUBLICARE

Monitorul Oficial nr. 244 din 1 octombrie
1992

ULTIMA VERIFICARE

27 mai 2026, 15:58

SURSA OFICIALĂ

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/39374>

Document generat informativ din surse publice oficiale. Nu înlocuiește Portalul Legislativ - legislatie.just.ro.

Cuprins

1. Articolul 1	36. Articolul 33
2. Articolul 2	37. Articolul 34
3. Articolul 3	38. Articolul 35
4. Articolul 4	39. Articolul 36
5. Articolul 4 ¹	40. Articolul 37
6. Articolul 5	41. Articolul 38
7. Articolul 6	42. Articolul 39
8. Articolul 7	43. Articolul 40
9. Articolul 8	44. Articolul 40 ¹
10. Articolul 9	45. Articolul 40 ²
11. Articolul 10	46. Articolul 41
12. Articolul 11	47. Articolul 42
13. Articolul 12	48. Articolul 43
14. Articolul 13	49. Articolul 44
15. Articolul 14	50. Articolul 45
16. Articolul 15	51. Articolul 45 ¹
17. Articolul 16	52. Articolul 46
18. Articolul 17	53. Articolul 47
19. Articolul 18	54. Articolul 48
20. Articolul 18 ¹	55. Articolul 49
21. Articolul 19	56. Articolul 50
22. Articolul 20	57. Articolul 51
23. Articolul 21	58. Articolul 52
24. Articolul 22	59. Articolul 53
25. Articolul 22 ¹	60. Articolul 54
26. Articolul 23	61. Articolul 55
27. Articolul 24	62. Articolul 56
28. Articolul 25	63. Articolul 57
29. Articolul 26	64. Articolul 58
30. Articolul 27	65. Articolul 59
31. Articolul 28	66. Articolul 60
32. Articolul 29	67. Articolul 61
33. Articolul 30	68. Articolul 62
34. Articolul 31	69. Articolul 63
35. Articolul 32	70. Articolul 64

71. Articolul 65
72. Articolul 66
73. Articolul 67
74. Articolul 68
75. Articolul 69
76. Articolul 70
77. Articolul 71
78. Articolul 72
79. Articolul 73
80. Articolul 74
81. Articolul 75
82. Articolul 76
83. Articolul 77
84. Articolul 78
85. Articolul 79
86. Articolul 80
87. Articolul 81
88. Articolul 82
89. Articolul 83
90. Articolul 84
91. Articolul 85
92. Articolul 86
93. Articolul 86¹
94. Articolul 86²
95. Articolul 87
96. Articolul 88
97. Articolul 89
98. Articolul 90
99. Articolul 91
100. Articolul 92
101. Articolul 92¹
102. Articolul 93
103. Articolul 94
104. Articolul 95
105. Articolul 96
106. Articolul 97
107. Articolul 98
108. Articolul 99
109. Articolul 100
110. Articolul 101
111. Articolul 102
112. Articolul 103
113. Articolul 104
114. Articolul 105
115. Articolul 106
116. Articolul 107
117. Articolul 108
118. Articolul 108¹
119. Articolul 108²
120. Articolul 108³
121. Articolul 108⁴
122. Articolul 108⁵
123. Articolul 109
124. Articolul 109¹
125. Articolul 110
126. Articolul 111
127. Articolul 112
128. Articolul 113
129. Articolul 114
130. Articolul 115
131. Articolul 116
132. Articolul 117
133. Articolul 118
134. Articolul 119
135. Articolul 120
136. Articolul 121
137. Articolul 122
138. Articolul 123
139. Articolul 124
140. Articolul 125
141. Articolul 126
142. Articolul 127
143. Articolul 128
144. Articolul 129
145. Articolul 130
146. Articolul 131

147. Articolul 132
148. Articolul 132^{^1}
149. Articolul 133
150. Articolul 134
151. Articolul 135
152. Articolul 136
153. Articolul 137
154. Articolul 138
155. Articolul 139
156. Articolul 140
157. Articolul 141
158. Articolul 142
159. Articolul 143
160. Articolul 144
161. Articolul 144^{^1}
162. Articolul 145
163. Articolul 146
164. Articolul 147
165. Articolul 148
166. Articolul 149
167. Articolul 150
168. Articolul 151
169. Articolul 152
170. Articolul 153
171. Articolul 154
172. Articolul 155
173. Articolul 155^{^1}
174. Articolul 156
175. Articolul 157
176. Articolul 158
177. Articolul 160
178. Articolul 161
179. Articolul 162
180. Articolul 163
181. Articolul 164
182. Articolul 165
183. Articolul 166
184. Articolul 167
185. Articolul 168
186. Articolul 169
187. Articolul 170
188. Articolul 171
189. Articolul 171^{^1}
190. Articolul 172
191. Articolul 173
192. Articolul 174
193. Articolul 175
194. Articolul 176
195. Articolul 177
196. Articolul 178
197. Articolul 179
198. Articolul 180
199. Articolul 181
200. Articolul 182
201. Articolul 183
202. Articolul 184
203. Articolul 185
204. Articolul 186
205. Articolul 187
206. Articolul 188
207. Articolul 189
208. Articolul 190
209. Articolul 191
210. Articolul 192
211. Articolul 193
212. Articolul 194
213. Articolul 195
214. Articolul 196
215. Articolul 197
216. Articolul 198
217. Articolul 199
218. Articolul 200
219. Articolul 201
220. Articolul 202
221. Articolul 203
222. Articolul 204

223. Articolul 205
224. Articolul 206
225. Articolul 207
226. Articolul 208
227. Articolul 209
228. Articolul 210
229. Articolul 211
230. Articolul 212
231. Articolul 213
232. Articolul 214
233. Articolul 215
234. Articolul 216
235. Articolul 217
236. Articolul 218

237. Articolul 219
238. Articolul 220
239. Articolul 221
240. Articolul 222
241. Articolul 223
242. Articolul 224
243. Articolul 225
244. Articolul 235
245. Articolul 236
246. Articolul 237
247. Articolul 238
248. Articolul 239
249. Articolul 240
250. Articolul 241

Articolul 1

Judecatoriile judeca: 1. în prima instanța, toate procesele și cererile, în afară de cele date prin lege în competența altor instanțe; 1¹. abrogat; 2. plangerile împotriva hotărârilor autorităților administrației publice cu activitate jurisdicțională și ale altor organe cu astfel de activitate, în cazurile prevăzute de lege. 3. în orice alte materii date prin lege în competența lor. ----- Pct. 2 al art. 1 a fost modificat de LEGEA nr. 104 din 22 septembrie 1992 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 244 din 1 octombrie 1992. Art. 1 a fost modificat de pct. 2 al art. 1 din LEGEA nr. 59 din 23 iulie 1993, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 177 din 26 iulie 1993. Pct. 1¹ al art. 1 a fost introdus de pct. 1 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. Pct. 1¹ al art. 1 a fost abrogat de art. IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 4 din 30 ianuarie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 68 din 31 ianuarie 2013. *) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț: Prin DECIZIA CURȚII CONSTITUȚIONALE nr. 967 din 20 noiembrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 853 din 18 decembrie 2012, s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 pct. 1¹ și art. 299 alin. 1¹ din Codul de procedură civilă, constatându-se că acestea sunt neconstituționale. Conform art. 147 alin. (1) din CONSTITUȚIA ROMÂNIEI republicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 31 octombrie 2003 dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept. În concluzie, în intervalul 18 decembrie 2012-1 februarie 2013, dispozițiile invocate mai sus au fost considerate suspendate de drept, trebuind să-și fi încetat efectele juridice în data de 2 februarie 2013, dacă legiuitorul nu intervenea pentru abrogarea prevederilor atacate.

Articolul 2

Tribunalul judeca: 1. în prima instanța:

- a) abrogată;
- b) procesele și cererile în materie civilă al căror obiect are o valoare de peste 5 miliarde lei, cu excepția cererilor de împărțea judiciară, a cererilor în materia succesorală, a cererilor neevaluabile în bani și a cererilor privind materia fondului funciar, inclusiv cele de drept comun, petitorii sau, după caz, posesorii, formulate de terți vătămați în drepturile lor prin aplicarea legilor în materia fondului funciar;
- c) conflictele de muncă, cu excepția celor date prin lege în competența altor instanțe;
- d) procesele și cererile în materie de contencios administrativ, în afară de cele date în competența curților de apel;
- e) procesele și cererile în materie de creație intelectuală și de proprietate industrială;
- f) procesele și cererile în materie de expropriere;
- g) cererile pentru încuviințarea, nulitatea sau desfacerea adopției;
- h) cererile pentru repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare savarsite în procesele penale;
- i) cererile pentru recunoașterea, precum și cele pentru încuviințarea executării silite a hotărârilor date în țări străine; 2. ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în prima instanță; 3. ca instanțe de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii, care, potrivit legii, nu sunt supuse apelului; 4. în orice alte materii date prin lege în competența lor. ----- Lit. a) de la pct. 1 al art. 2 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. 1 pct. 1 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
- m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, lit. a) pct. 1 al art. 2 avea următorul conținut: "a) procesele și cererile în materie comercială, cu excepția celor al căror obiect are o valoare de până la 10 milioane lei inclusiv;" Lit. b) de la pct. 1 al art. 2 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. 1 pct. 2 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
- m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, lit. b) 1 al art. 2 avea următorul conținut: "b) procesele și cererile privind drepturi și obligații rezultând din raporturi juridice civile, al căror obiect are o valoare de peste 150 milioane lei;" Lit. b¹) de la pct. 1 al art. 2 a fost introdusă prin art. 1 pct. 3 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. Pct. 3 al art. 2 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 1 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001 *) publicată în
- m) Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare pct. 3 al art. 2 avea următorul conținut: "3. ca instanțe de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în ultima instanță;" Literale
- a) și
- b) ale pct. 1 al art. 2 au fost modificate de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003. Litera f) a pct. 1 al art. 2 a fost modificată de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003. Literale
- g) și

h) ale pct. 1 al art. 2 au fost abrogate de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003. Pct. 2 și 3 ale art. 2 au fost abrogate de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003. Pct. 2 și 3 ale art. 2 au fost reintroduse și modificate de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004. Lit. b) de la pct. 1 al art. 2 a fost modificata prin art. 1 pct. 1 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 65 din 9 septembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 840 din 14 septembrie 2004. Punctul 2 al articolului 2 a fost modificat prin art. 1 pct. 2 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 65 din 9 septembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 840 din 14 septembrie 2004. ----- Art. 2 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 1 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. *) Ordonanța de urgenta a Guvernului nr. 59/2001 privind modificarea și completarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedura civila, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 27 aprilie 2001 a fost respinsa prin LEGEA nr. 69 din 31 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 612 din 14 iulie 2005 și abrogata de art. IV din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 609 din 14 iulie 2005. Litera a) a pct. 1 al art. 2 a fost abrogată de pct. 1 al art. 219, Cap. X din LEGEA nr. 71 din 3 iunie 2011, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 409 din 10 iunie 2011.

Articolul 3

Curțile de apel judeca: 1. în prima instanța, procesele și cererile în materie de contencios administrativ privind actele autorităților și instituțiilor centrale; 2. ca instante de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în prima instanța; 3. ca instante de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în apel sau împotriva hotărârilor pronunțate în prima instanța de tribunale, care, potrivit legii, nu sunt supuse apelului, precum și în orice alte cazuri expres prevăzute de lege; 4. în orice alte materii date prin lege în competența lor. ----- Pct. 1 al art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificata prin art. 1 pct. 2 din Ordonanța de urgenta nr. 59/2001 *) publicată în

m) Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, pct. 1 al art. 3 avea urmatorul continut: "1. în prima instanța, procesele și cererile în materie de contencios administrativ privind actele de competența autorităților administrației publice centrale, ale prefecturilor, ale serviciilor publice descentralizate la nivel județean, ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, ale autorităților publice județene și a municipiului București;" Pct. 3 al art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 3 din Ordonanța de urgenta nr. 59/2001 *) publicată în

m) Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, pct. 3 al art. 3 avea urmatorul continut: "3. ca instante de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în apel, precum și în alte cauze prevăzute de lege;" Art. 3 a fost modificat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003. Pct. 2¹ al art. 3 a fost introdus de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004. Punctele 2 și 2¹ ale articolului 2 au fost modificate prin art. 1 pct. 3 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 65 din 9 septembrie 2004, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 840 din 14 septembrie 2004. ----- Art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 3 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. ----- *) Ordonanța de urgenta a Guvernului nr. 59/2001 privind modificarea și completarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedura civila, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 27 aprilie 2001 a fost respinsa prin LEGEA nr. 69 din 31 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 612 din 14 iulie 2005 și abrogata de art. IV din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 4

Înaltă Curte de Casatie și Justiție judeca: 1. recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege; 2. recursurile în interesul legii; 3. abrogat; 4. în orice alte materii date prin lege în competența sa. ----- Pct. 3 al art. 4 a fost abrogat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Articolul 4¹

Competența ce revine instanțelor judecătorești în legătură cu arbitrajul reglementat de cartea IV aparține instanței care ar fi fost competența sa soluționeze litigiul în fond, în lipsa unei conventii arbitrale. Titlul II
Competența teritorială

Articolul 5

Cererea se face la instanța domiciliului paratului. Dacă pârâtul are domiciliul în străinătate sau nu are domiciliu cunoscut, cererea se face la instanța reședinței sale din țară, iar dacă nu are nici reședința cunoscută, la instanța domiciliului sau reședinței reclamatului.

Articolul 6

Când pârâtul, în afară de domiciliul sau, are în chip statornic o indeletnicire profesională ori una sau mai multe așezări agricole, comerciale sau industriale, cererea se poate face și la instanța locului acelor așezări sau indeletniciri, pentru obligațiile patrimoniale și care sunt născute sau care urmează să se execute în acel loc.

Articolul 7

- (1) Cererea împotriva unei persoane juridice de drept privat se face la instanța sediului ei principal.
- (2) Cererea se poate face și la instanța locului unde ea are reprezentanța, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentant sau din fapte săvârșite de acesta.
- (3) Cererea împotriva unei asociații sau societăți fără personalitate juridică se face la instanța domiciliului persoanei careia, potrivit înțelegerii dintre asociați, i s-a încredințat președinția sau direcția asociației ori societății, iar, în lipsa unei asemenea persoane, la instanța domiciliului oricărui dintre asociați. În acest din urmă caz, reclamantul va putea cere instanței numirea unui curator, care să reprezinte interesele asociaților.

Articolul 8

- (1) Cererile îndreptate împotriva statului, direcțiilor generale, regiilor publice, caselor autonome și administrațiilor comerciale, se pot face la instanțele din capitala țării sau la cele din reședința județului unde își are domiciliul reclamantul.
- (2) Când mai multe judecatorii din circumscripția aceluiași tribunal sunt deopotrivă competente, cererile în care figurează persoanele arătate la alin. 1 se introduc la judecătoria din localitatea de reședința a județului, iar în Capitala, la judecătoria sectorului 4. ----- Alin. (2) al art. 8 a fost modificat de pct. 3 al art. 1 din LEGEA nr. 59 din 23 iulie 1993, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 9

Cererea îndreptată împotriva mai multor parati poate fi făcută la instanța competența pentru oricare dintre ei; în caz când printre parati sunt și obligați accesorii, cererea se face la instanța competența pentru oricare dintre debitorii principali.

Articolul 10

În afară de instanța domiciliului paratului, mai sunt competente următoarele instanțe: 1. în cererile privitoare la executarea, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea unui contract, instanța locului prevăzut în contract pentru executarea, fie chiar în parte, a obligațiunii; 2. în cererile ce izvorăsc dintr-un raport de locațiune a unui imobil, în acțiunile în justificare sau în prestațiune tabulară, instanța locului unde se afla imobilul; 3. în cererile ce izvorăsc dintr-o cambie, cec sau bilet la ordin, instanța locului de plată; 4. abrogat; 5. în cererile izvorate dintr-un contract de transport, instanța locului de plecare sau de sosire; 6. în cererile împotriva unei femei căsătorite, care are reședința obisnuită deosebită de aceea a sotului, instanța reședinței femeii;*) 7. în cererile făcute de ascendenți sau descendenți pentru pensie de întreținere, instanța domiciliului reclamantului; 8. în cererile ce izvorăsc dintr-un fapt ilicit, instanța în circumscripția careia s-a săvârșit acel fapt. ----- *) Textul considerat abrogat implicit ca urmare a consacrării principiului constituțional al egalității sexelor prin art. 4 alin. (2) din Constituție. Pct. 4 al art. 10 a fost abrogat de pct. 2 al art. 219, Cap. X din LEGEA nr. 71 din 3 iunie 2011, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 409 din 10 iunie 2011.

Articolul 11

- (1) În materie de asigurare, cererea privitoare la despăgubiri se va putea face și la instanța în circumscripția careia se afla: 1. domiciliul asiguratului; 2. bunurile asigurate; 3. locul unde s-a produs accidentul.
- (2) Alegerea competenței prin convenție este nula dacă a fost făcută înainte de nasterea dreptului la despăgubire.
- (3) Dispozițiile de mai sus nu se aplică în materie de asigurări maritime și fluviale.

Articolul 12

Reclamantul are alegerea între mai multe instanțe deopotrivă competente.

Articolul 13

- (1) Cererile privitoare la bunuri nemiscatoare se fac numai la instanța în circumscripția careia se afla nemișcătoarele.
 - (2) Când imobilul este situat în circumscripțiile mai multor instanțe, cererea se va face la instanța domiciliului sau reședinței paratului, dacă acestea se afla în vreuna din aceste circumscripții, iar în caz contrar, la oricare din instanțele în circumscripțiile cărora se afla imobilul.
-

Articolul 14

În materie de moștenire sunt de competența instanței celui din urma domiciliu al defunctului: 1. cererile privitoare la validitatea sau executarea dispozițiilor testamentare; 2. cererile privitoare la moștenire, precum și cele privitoare la pretențiile pe care moștenitorii le-ar avea unul împotriva altuia; 3. cererile legatarilor sau ale creditorilor defunctului împotriva vreunuia din moștenitori sau împotriva executorului testamentar.

Articolul 15

Cererile în materie de societate, până la sfârșitul lichidării în fapt, sunt de competența instanței locului unde societatea își are sediul principal.

Articolul 16

Cererile în materia reorganizării judiciare și a falimentului sunt de competența exclusivă a tribunalului în circumscripția caruia se afla sediul principal al debitorului.*) ----- *) Art. 16 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 6 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în

m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 16 avea următorul conținut: "Art. 16. Cererile în materie de faliment sunt de competența instanței în circumscripția careia comerciantul își are principală așezare comercială." Titlul III Dispoziții speciale

Articolul 17

Cererile accesorii și incidentale sunt în caderea instanței competente să judece cererea principală.

Articolul 18

În cererile pentru constatarea existenței sau neexistenței vreunui drept, competența instanței se determină după regulile prevăzute pentru cererile având de obiect executarea prestațiunii.

Articolul 18¹

Instanța investită potrivit dispozițiilor referitoare la competența după valoarea obiectului cererii rămâne competența sa judece chiar dacă, ulterior investirii, intervin modificări în ceea ce privește cuantumul valorii aceluiasi obiect.*) ----- *) Art. 18¹ a fost introdus prin art. 1 pct. 7 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 19

Părțile pot conveni, prin înscris sau prin declarație verbală în fața instanței, ca pricinile privitoare la bunuri să fie judecate de alte instanțe decât acelea care, potrivit legii au competența teritorială, afară de cazurile prevăzute de art. 13, 14, 15 și 16. Titlul IV Conflictele de competență

Articolul 20

Există conflict de competență: 1. când două sau mai multe instanțe se declară deopotrivă competente să judece aceeași pricină; 2. când două sau mai multe instanțe s-au declarat necompetente de a judeca aceeași pricină*). ----- Pct. 2 al art. 20 a fost modificat de pct. 2 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. *) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț: Art. XXII din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010 prevede: "Art. XXII

- (1) Procesele în materie civilă în curs de judecată la data schimbării, potrivit prevederilor prezentei legi, a competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe. În caz de desființare, anulare sau casare cu trimitere spre rejudecare, dispozițiile prezentei legi privitoare la competență sunt aplicabile.
- (2) Dispozițiile art. 20, art. 105 alin. 1, art. 129 alin. 5 și 5¹, art. 136, art. 158 alin. 3, art. 159, art. 159¹, art. 281^{2a}, art. 297 alin. 1, art. 304 pct. 3, art. 312 alin. 6¹, art. 315 alin. 3¹, precum și ale art. 329-330⁷ din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai proceselor, cererilor și sesizărilor privind recursul în interesul legii, începute, respectiv formulate după intrarea în vigoare a prezentei legi.
- (3) Dispozițiile art. 373 alin. 1 din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai executărilor silite începute după intrarea în vigoare a acesteia.
- (4) În cazul litigiilor în materie comercială, aflate în procedura concilierii la data intrării în vigoare a prezentei legi, părțile pot conveni fie să continue această procedură, fie să recurgă la procedura medierii."

Articolul 21

Instanța, înaintea careia s-a ivit conflictul de competență, va suspenda din oficiu alta procedura și va înainta dosarul instanței în drept să hotărască asupra conflictului.

Articolul 22

- (1) Conflictul ivit între două judecatorii din circumscripția aceluiași tribunal se judecă de acel tribunal.
- (2) Dacă cele două judecatorii nu țin de același tribunal sau dacă conflictul s-a născut între o judecatorie și un tribunal, sau între două tribunale, competența este Curtea de Apel respectivă.
- (3) Dacă cele două instanțe în conflict nu se găsesc în circumscripția aceleiași Curți de Apel, precum și conflictul între două Curți de Apel, se judecă de Înalta Curte de Casație și Justiție.
- (4) Există conflict de competență, în sensul art. 20, și în cazul în care el se iveste între instanțe judecătorești și alte organe cu activitate jurisdicțională. În acest caz, conflictul de competență se rezolvă de instanța judecătorească ierarhic superioară instanței în conflict, dispozițiile art. 21 fiind aplicabile.
- (5) Instanța competentă să judece conflictul va hotărî în camera de consiliu, fără citirea părților. Hotărârea este supusă recursului în termen de 5 zile de la comunicare, cu excepția celei pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, care este irevocabilă. ----- Alin. (4) al art. 22 a fost introdus de pct. 4 al art. 1 din LEGEA nr. 59 din 23 iulie 1993, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 177 din 26 iulie 1993. Alin. (5) al art. 22 a fost modificat prin art. 1 pct. 8 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 138/2000 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 479 din 2 octombrie 2000. Alin. (5) al art. 22 a fost modificat de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 22¹

Abrogat.*) ----- Art. 22¹ a fost abrogat de LEGEA nr. 104 din 22 septembrie 1992 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 244 din 1 octombrie 1992. *) Art. 22¹ a fost abrogat prin Legea nr. 59/1993 pentru modificarea Codului de procedură civilă, a Codului familiei, a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990 și a Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, publicată în M.Of. nr. 177 din 26 iulie 1993, art. V, alin. (2)."

Articolul 23

Când, din pricina unor împrejurări excepționale, instanța competentă este împiedicată un timp mai îndelungat să funcționeze, Înalta Curte de Casație și Justiție, la cererea părții interesate, va desemna o altă instanță de același grad care să judece pricina. Titlul V Incompatibilitatea, abținerea și recuzarea judecătorilor

Articolul 24

- (1) Judecătorul care a pronunțat o hotărâre într-o pricină nu poate lua parte la judecata aceleiași pricini în apel sau în recurs și nici în caz de rejudecare după casare.
- (2) De asemenea nu poate lua parte la judecata cel care a fost martor, expert sau arbitru în aceeași pricină.

Articolul 25

Judecătorul care știe că există un motiv de recuzare în privința sa este dator să instiinteze pe seful lui și să se abțină de la judecarea pricinii.

Articolul 26

Abținerea se propune de judecător și se judecă potrivit normelor prevăzute de art. 30, 31 și 32.

Articolul 27

Judecătorul poate fi recuzat: 1. când el, sotul sau, ascendenții ori descendenții lor au vreun interes în judecarea pricinii sau când este sot, ruda sau afin, până la al patrulea grad inclusiv, cu vreuna din părți; 2. când el este sot, ruda sau afin în linie directă ori în linie colaterală, până la al patrulea grad inclusiv, cu avocatul sau mandatarul unei părți sau dacă este căsătorit cu fratele ori sora sotului uneia din aceste persoane; 3. când sotul în viața și nedespartit este ruda sau afin a uneia din părți până la al patrulea grad inclusiv, sau dacă, fiind încetat din viața ori despartit, are ramă copii; 4. dacă el, sotul sau rudele lor până la al patrulea grad inclusiv au o pricină asemănătoare cu aceea care se judecă sau dacă au o judecată la instanța unde una din părți este judecător; 5. dacă între aceleși persoane și una din părți a fost o judecată penală în timp de 5 ani înainte de recuzare; 6. dacă este tutor sau curator al uneia din părți;*) 7. dacă și-a spus părerea cu privire la pricină ce se judecă; 8. dacă a primit de la una din părți daruri sau făgăduieli de daruri ori altfel de îndatoriri; 9. dacă este vrăjmasie între el, sotul sau una din rudele sale până la al patrulea grad inclusiv și una din părți, soții sau rudele acestora până la gradul al treilea inclusiv. ----- Pct. 2 al art. 27 a fost modificat de pct. 5 al art. 1 din LEGEA nr. 59 din 23 iulie 1993, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 177 din 26 iulie 1993. *) Pct. 6 al art. 27 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 9 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 6 al art. 27 avea următorul conținut: "6. dacă este tutor, curator sau consiliu judiciar al uneia din părți;"

Articolul 28

- (1) Nu se pot recuza judecatorii, rude sau afini ai acelora care stau în judecata ca tutor, curator, consiliu judiciar*) sau director al unei institutii publice sau societăți comerciale, când acestia nu au interes personal în judecarea pricinii.
- (2) Nu se pot recuza toți judecatorii unei instante sau ai unei sectii a acesteia.
- (2¹) Cererile de recuzare a instanțelor ierarhic superioare formulate la instanța care soluționeaza litigiul sunt inadmisibile.
- (3) Pentru aceleasi motive de recuzare nu se poate formula o noua cerere împotriva aceluiasi judecator. -----
-- *) În actuala reglementare institutia consiliului judiciar nu mai exista. ----- Alin. (2) și (3) ale art. 28 au fost introduse de pct. 6 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Alin. (2¹) al art. 28 a fost introdus de pct. 1 al art. I din LEGEA nr. 459 din 6 decembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 994 din 13 decembrie 2006.

Articolul 29

- (1) Propunerea de recuzare se va face verbal sau în scris pentru fiecare judecator în parte și înainte de începerea oricarei dezbateri.
- (2) Când motivele de recuzare s-au ivit după începerea dezbaterilor, partea va trebui sa propuna recuzarea de îndată ce acestea îi sunt cunoscute.
- (3) Judecatorul împotriva caruia e propusa recuzarea poate declara ca se abține.

Articolul 30

- (1) Recuzarea judecătorului se hotărăște de instanța respectivă, în alcatuirea careia nu poate să între cel recuzat.
- (2) În cazul când din pricina recuzării nu se poate alcatui completul de judecată, cererea de recuzare se judecă de instanța ierarhic superioară.
- (3) Abrogat.
- (4) Cererile de recuzare inadmisibile potrivit art. 28 se soluționează de instanța în fața careia au fost formulate. ----- Alin. (3) al art. 30 a fost modificat prin art. 1 pct. 10 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. Alin. (2) al art. 30 a fost modificat de pct. 6 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Alin. (3) al art. 30 a fost abrogat de pct. 7 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Alin. (4) al art. 30 a fost introdus de pct. 8 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Alin. (4) al art. 30 a fost modificat de pct. 2 al art. I din LEGEA nr. 459 din 6 decembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 994 din 13 decembrie 2006.

Articolul 31

- (1) Instanța decide asupra recuzării, în camera de consiliu, fără prezenta părților și ascultând pe judecătorul recuzat.
- (2) Nu se admite interogatoriul sau jurământul*) ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare.
- (3) În cursul judecării cererii de recuzare nu se va face nici un act de procedură. ----- *) Jurământul, ca mijloc de probă, a fost desființat prin Decretul nr. 208/1950. ----- Alin. (1) al art. 31 a fost modificat de pct. 8 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 32

- (1) Incheierea asupra recuzării se citește în ședința publică.
- (2) Dacă recuzarea a fost admisă, judecătorul se va retrage de la judecarea pricinii.*)
- (3) Incheierea prin care s-a hotărât recuzarea va arăta în ce măsură actele indeplinite de judecătorul recuzat urmează să fie păstrate. ----- *) Alin. (2) al art. 32 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 11 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 32 avea următorul conținut: "
(2) Dacă recuzarea s-a primit, judecătorul se retrage și nu poate să stea față la chibzuirea asupra pricinii."

Articolul 33

- (1) Instanța superioară investită cu judecarea cererii de recuzare în cazurile prevăzute de art. 30 alin. 2 va dispune trimiterea pricinii la o instanță de același grad, în cazul când găsește ca cererea de recuzare este întemeiată.
- (2) Dacă cererea este respinsă, pricina se înapoiază spre judecare instanței inferioare.

Articolul 34

- (1) Încheierea prin care s-a încuviințat sau respinsă abținerea, ca și aceea prin care s-a încuviințat recuzarea, nu este supusă la nici o cale de atac.
- (2) Încheierea prin care s-a respinsă recuzarea se poate ataca numai o dată cu fondul.
- (3) Când instanța superioară de fond constată ca recuzarea a fost pe nedrept respinsă, reface toate actele și dovezile administrate la prima instanță.

Articolul 35

Abrogat. *) ----- *) Art. 35 a fost abrogat prin art. 1 pct. 12 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 35 avea următorul conținut: "Art. 35. Când cererea de recuzare a fost făcută cu rea-credință, instanța va condamna pe cel care a făcut-o la o amendă de la 3.000 la 10.000 lei și la despăgubirea părții vătămate."

Articolul 36

Dispozițiile prezentului titlu, în afară de art. 24 și 27 pct. 7, se aplică și procurorilor, magistratilor asistenți și grefierilor. Titlul VI Stramutarea pricinilor

Articolul 37

- (1) Când una dintre părți are doua rude sau afini până la gradul al patrulea inclusiv printre magistratii sau asistenții judiciari ai instanței, cealalta parte poate să ceara stramutarea pricinii la o alta instanța de acelasi grad.
- (2) Stramutarea pricinii se mai poate cere pentru motive de banuiala legitima sau de siguranță publică. Banuiala se socoteste legitima de cate ori se poate presupune ca nepartinirea judecatorilor ar putea fi știrbită datorita împrejurarii pricinii, calității părților ori vrajmasiilor locale. Constituie motive de siguranță publică acele împrejurări care creeaza presupunerea ca judecata procesului la instanța competența ar putea produce tulburarea ordinii publice. ----- Art. 37 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 9 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 38

- (1) Stramutarea pentru motiv de rudenie sau afinitate trebuie ceruta mai înainte de începerea oricarei dezbateri; cea intemeiata pe banuiala legitima sau pe siguranța publică se poate cere în orice stare a pricinii.
- (2) Stramutarea pentru siguranța publică se poate cere numai de către procurorul de la Parchetul de pe lângă Înalță Curte de Casatie și Justiție. ----- *) Alin. (2) al art. 38 a fost modificat prin art. 1 pct. 13 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. ----- Alin. (1) al art. 38 a fost modificat de pct. 9 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Alin. (2) al art. 38 a fost modificat de pct. 10 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 39

- (1) Cererea de stramutare intemeiata pe motive de rudenie sau de afinitate se depune la instanța imediat superioara.
- (2) Cererea de stramutare intemeiata pe motive de banuiala legitima sau de siguranță publică se depune la Înalță Curte de Casatie și Justiție. ----- Alin. (2) al art. 39 a fost modificat de pct. 11 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 40

- (1) Cererea de stramutare se judeca în camera de consiliu.
- (2) Președintele instanței va putea cere dosarul pricinii și sa ordone, fără citarea părților, suspendarea judecării pricinii, comunicand de urgenta această măsură instanței respective.
- (3) În caz de admitere, pricina se trimite spre judecata unei alte instante de acelasi grad.
- (4) Hotărârea asupra stramutarii se da fără motivare și nu este supusă nici unei cai de atac. Ea va arata în ce măsura actele indeplinite de instanța înainte de stramutare urmeaza să fie pastrate.
- (5) Aceasta instanța va fi instiintata de îndată despre admiterea cererii de stramutare. În cazul în care instanța a savarsit acte de procedura sau a procedat între timp la judecarea pricinii, actele de procedura indeplinite ulterior stramutarii și hotărârea pronunțată sunt desființate de drept prin efectul admitterii cererii de stramutare.*)
- (6) Abrogat.***) ----- *) Alin. (5) al art. 40 a fost introdus prin art. 1 pct. 14 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. **) Fostul alin. (5) al art. 40, devenit alin. (6), a fost abrogat prin art. 1 pct. 15 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare fostul alin. (5) al art. 40 avea urmatorul continut: "(5) Dispozitiile art. 35 se aplică prin asemanare".

Articolul 40^1

Abrogat.*) ----- *) Art. 40^1 a fost abrogat prin Decretul nr. 471 din 30 septembrie 1957.

Articolul 40^2

Strămutarea pricinii nu poate fi cerută din nou, pentru același motiv, în afară de cazul în care noua cerere se întemeiază pe împrejurări necunoscute la data soluționării cererii anterioare sau ivite după soluționarea acesteia. Cererea de strămutare a cauzei introdusă cu nerespectarea prevederilor alin. 1 este inadmisibilă. ----- Art. 40^2 a fost introdus de pct. 3 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. Cartea a II - a Procedura contencioasa Titlul I Părțile

Capitolul I - Folosință și exercitiul drepturilor procedurale

Articolul 41

- (1) Orice persoană care are folosință drepturilor civile poate să fie parte în judecata.
- (2) Asociațiile sau societățile care nu au personalitate juridica pot sta în judecata ca parate, dacă au organe proprii de conducere.

Articolul 42

Persoanele care nu au exercitiul drepturilor lor nu pot sta în judecata decât dacă sunt reprezentate, asistate ori autorizate în chipul aratat în legile sau statutele care rânduiesc capacitatea sau organizarea lor.

Articolul 43

- (1) Lipsa capacității de exercitiu a drepturilor procedurale poate fi invocata în orice stare a pricinii.
 - (2) Actele de procedura indeplinite de cel ce nu are exercitiul drepturilor procedurale sunt anulabile. Reprezentantul incapabilului sau curatorul acestuia va putea însă confirma toate sau numai o parte din aceste acte. *) ----- *) Alin. (2) al art. 43 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 16 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 43 avea urmatorul continut: "(2) Actele de procedura indeplinite de cel ce nu are exercitiul drepturilor procedurale sunt anulabile. Reprezentantul incapabilului, curatorul sau consiliul judiciar va putea, însă, ratifica toate sau parte din aceste acte."
-

Articolul 44

- (1) În caz de urgenta, dacă persoana fizica lipsita de capacitatea de exercitiu a drepturilor civile nu are reprezentant legal, instanța, la cererea părții interesate, va putea numi un curator special, care să o reprezinte până la numirea reprezentantului legal, potrivit legii. De asemenea, instanța va putea numi un curator special în caz de conflict de interese între reprezentant și cel reprezentat sau când o persoană juridica, chemata sa stea în judecata, nu are reprezentant legal. *)
- (2) Dispozitiile alin. 1 se aplică, în mod corespunzător, și persoanelor cu capacitate de exercitiu restrinsa. **)
- (3) Numirea acestor curatori se va face de instanța competența sa hotarasca asupra cererii de chemare în judecata. ----- *) Alin. (1) al art. 44 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 17 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În veche reglementare, alin. (1) al art. 44 avea urmatorul continut: "(1) Dacă incapabilul nu are reprezentant legal și exista urgenta, la cererea părții interesate, instanța va putea numi un curator special, care să-l reprezinte până la numirea reprezentantului legal; ea va putea numi, de asemenea, un curator special în caz de conflict de interese între reprezentant și reprezentat sau când o persoană juridica, chemata sa stea în judecata, nu are reprezentant." **) Alin. (2) al art. 44 a fost introdus prin art. 1 pct. 18 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000, fostul alin. (2) devenind alin. (3).

Capitolul I - Folosință și exercitiul drepturilor procedurale

Articolul 45

- (1) Ministerul Public poate porni acțiunea civilă ori de câte ori este necesar pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor puse sub interdicție și ale disparuților, precum și în alte cazuri expres prevăzute de lege.
- (2) În cazul în care procurorul a pornit acțiunea, titularul dreptului la care se referă acțiunea va fi introdus în proces. El se va putea folosi de dispozițiile prevăzute în art. 246, 247 și în art. 271-273, iar, în cazul în care procurorul și-ar retrage cererea, va putea cere continuarea judecatii.
- (3) Procurorul poate pune concluzii în orice proces civil, în oricare fază a acestuia, dacă apreciază ca este necesar pentru apărarea ordinii de drept, a drepturilor și libertăților cetățenilor.
- (4) În cazurile anume prevăzute de lege, participarea și punerea concluziilor de către procuror sunt obligatorii.
- (5) Procurorul poate, în condițiile legii, să exercite caile de atac împotriva oricăror hotărâri, iar în cazurile prevăzute de alin. 1 poate să ceară punerea în executare a hotărârilor pronunțate în favoarea persoanelor prevăzute la acel alineat.*) ----- *) Art. 45 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 19 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 45 avea următorul conținut: "(1) Ministerul Public poate introduce orice acțiune, în afară de cele strict personale și să participe la orice proces, în oricare fază a acestuia, în cazurile în care este necesar pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale minorilor și ale persoanelor puse sub interdicție, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.
- (2) În cazul în care procurorul a pornit acțiunea, titularul dreptului la care se referă acțiunea va fi introdus în proces. El se va putea folosi, dacă va fi cazul, de dispozițiile prevăzute în art. 246 și urm. și art. 271 și urm. din prezentul cod.
- (3) Procurorul poate, în condițiile legii, să exercite caile de atac și să ceară punerea în executare a hotărârii."

Capitolul I - Folosință și exercitiul drepturilor procedurale

Articolul 45¹

Actele procesuale de dispoziție reglementate de art. 246, 247 și art. 271-273 sau de alte dispoziții legale, făcute în orice proces de reprezentanții persoanelor prevăzute la art. 45 alin. 1, nu vor împiedica judecata, dacă instanța apreciază ca ele nu sunt în interesul acelor persoane.*) ----- *) Art. 45¹ a fost introdus prin art. 1 pct. 20 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în

m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Capitolul I - Folosință și exercitiul drepturilor procedurale

Articolul 46

Abrogat.*) ----- *) Art. 46 a fost abrogat prin Decretul nr. 38 din 16 februarie 1959.

Capitolul II - Persoanele care sunt împreună reclamante sau parate

Articolul 47

Mai multe persoane pot fi împreună reclamante sau parate dacă obiectul pricinii este un drept sau o obligațiune comuna ori dacă drepturile sau obligațiile lor au aceeași cauză.

Capitolul II - Persoanele care sunt împreună reclamante sau parate

Articolul 48

- (1) Actele de procedură, apărărilor și concluziile unuia dintre reclamanti sau parati nu pot folosi nici pagubi celorlalți.
 - (2) Cu toate acestea, dacă prin natura raportului juridic sau în temeiul unei dispoziții a legii, efectele hotărârii se întind asupra tuturor reclamantilor sau paratilor, actele de procedură îndeplinite numai de unii din ei sau termenele incuviințate numai unora din ei pentru îndeplinirea actelor de procedură folosesc și celorlalți. Când actele de procedură ale unora sunt potrivnice celor făcute de ceilalți, se va ține seama de actele cele mai favorabile. Reclamantii sau paratii care nu s-au infatisat sau nu au îndeplinit un act de procedură în termen vor continua totuși să fie citați.
-

Capitolul III - Alte persoane care pot lua parte la judecata · Secțiunea I - Interventia

Articolul 49

- (1) Oricine are interes poate interveni într-o pricină ce se urmează între alte persoane.
 - (2) Interventia este în interes propriu când cel care intervine invocă un drept al său.
 - (3) Ea este în interesul uneia din părți când sprijina numai apărarea acesteia.
-

Capitolul III - Alte persoane care pot lua parte la judecata · Secțiunea I - Interventia

Articolul 50

- (1) Cererea de intervenție în interes propriu va fi făcută în forma prevăzută pentru cererea de chemare în judecată.
 - (2) Ea se poate face numai în fața primei instanțe și înainte de închiderea dezbaterilor.
 - (3) Cu învoirea părților, intervenția în interes propriu se poate face și în instanța de apel.
-

Capitolul III - Alte persoane care pot lua parte la judecata · Secțiunea I - Interventia

Articolul 51

Cererea de intervenție în interesul uneia din părți se poate face chiar înaintea instanței de recurs.

Articolul 52

- (1) După ascultarea părților și a celui care intervine, instanța va hotari asupra incuviintării în principiu a intervenției.
- (2) Incheierea nu se poate ataca decât o dată cu fondul.
- (3) După incuviintarea în principiu, instanța va dispune comunicarea intervenției și, în cazurile în care întampinarea este obligatorie, va soroci termenul în care aceasta va trebui depusă.

Articolul 53

Cel care intervine va lua procedura în starea în care se afla în momentul admiterii intervenției; actele de procedura urmatoare se vor îndeplini și față de cel care intervine.

Articolul 54

În intervenția făcută în interesul uneia din părți, cel care intervine poate face orice act de procedura care nu este potrivit interesului părții în folosul careia intervine.

Articolul 55

Intervenția se judecă o dată cu cererea principală. Când însă judecarea cererii ar fi întârziată prin intervenția în interes propriu instanța poate hotari despartirea ei spre a fi judecata deosebit.

Articolul 56

Apelul sau recursul făcut de cel care intervine în interesul uneia din părți se socoteste neavenit, dacă partea pentru care a intervenit nu a făcut ea însăși apel sau recurs.

Articolul 57

- (1) Oricare din părți poate să cheme în judecata o altă persoană care ar putea să pretindă aceleași drepturi ca și reclamantul.
- (2) Cererea făcută de pârât se depune o dată cu întâmpinarea. Când întâmpinarea nu este obligatorie, cererea se va depune cel mai târziu la prima zi de înfățișare.
- (3) Cererea făcută de reclamant se depune cel mai târziu până la închiderea dezbaterilor înaintea primei instanțe.
- (4) Cererea va fi motivată și se va comunica atât celui chemat, cât și părții potrivnice. La exemplarul cererii destinat celui chemat se vor alătura copii de pe cererea de chemare în judecata, întâmpinare și de pe înscrisurile de la dosar.

Articolul 58

Cel chemat în judecata dobândește calitatea de intervenient în interes propriu, iar hotărârea îi va fi opozabilă.

Articolul 59

- (1) În cazul prevăzut de art. 58, când pârâtul chemat în judecata pentru o datorie bănească recunoaște datoria și declară că vrea să o execute față de cel care își va stabili judecătorește dreptul, el va fi scos din judecata dacă depune suma datorată.
- (2) În acest caz, judecata va urma numai între partea reclamantă și cel chemat în judecata.

Articolul 60

- (1) Partea poate să cheme în garanție o altă persoană împotriva careia ar putea să se îndrepte, în cazul când ar cădea în pretențiuni cu o cerere în garanție sau în despăgubiri.
- (2) În aceleași condiții, cel chemat în garanție poate, la rândul său, să cheme în garanție o altă persoană.

Articolul 61

- (1) Cererea va fi făcută în condițiile de formă pentru cererea de chemare în judecată. Cererea făcută de pârât se va depune cel mai târziu la prima zi de infatisare.
- (2) Cererea de chemare în garanție făcută de reclamant se poate depune, până la închiderea dezbaterilor, înainte de prima instanță.

Articolul 62

Instanța va dispune ca cererea să fie comunicată celui chemat în garanție și, dacă întâmpinarea este obligatorie, va soroci termenul în care aceasta urmează să fie depusă de cel chemat în garanție.

Articolul 63

- (1) Cererea de chemare în garanție se judecă o dată cu cererea principală.
- (2) Când judecarea cererii principale ar fi întârziată prin chemarea în garanție, instanța poate dispune despartirea ei spre a fi judecate deosebit.

Articolul 64

Pârâtul care deține un lucru pentru altul sau care exercită în numele altuia un drept asupra unui lucru va putea arăta pe acela în numele căruia deține lucrul sau exercită dreptul, dacă a fost chemat în judecată de o persoană care pretinde un drept real asupra lucrului.

Articolul 65

- (1) Cererea privitoare la arătarea titularului dreptului va fi motivată și se va depune o dată cu întâmpinarea, iar, dacă aceasta nu este obligatorie, cel mai târziu la prima zi de infatisare.
- (2) Cererea va fi comunicată celui arătat ca titular, împreună cu cităția, copiile de pe cerere și înscrisurile de la dosar.

Articolul 66

- (1) Dacă cel aratat ca titular recunoaste sustinerile paratului și reclamantul consimte, el va lua locul paratului care va fi scos din judecata.
- (2) Când cel chemat nu se infatiseaza sau tagaduieste aratarile paratului, se vor aplica dispozitiile art. 58.

Articolul 67

- (1) Părțile pot sa exercite drepturile procedurale personal sau prin mandatar.
- (2) Mandatarul cu procura generală poate să reprezinte în judecata pe mandant, numai dacă acest drept i-a fost dat anume.
- (3) Dacă cel care a dat procura generală nu are domiciliul și nici reședința în tara, sau dacă procura este data unui prepus, dreptul de reprezentare în judecata se presupune dat.

Articolul 68

- (1) Procura pentru exercitiul dreptului de chemare în judecata trebuie facuta prin in scris sub semnatura legalizata; în cazul când procura este data unui avocat semnatura va fi certificata potrivit legii avocaturii.
- (2) Dreptul de reprezentare mai poate fi dat și prin declaratie verbala, facuta în instanța și trecuta în incheierea de sedinta.
- (3) Mandatul este presupus dat pentru toate actele judecatii, chiar dacă nu cuprinde nici o aratare în aceasta privinta; el poate fi însă restrins numai la anumite acte sau pentru anumita instanța.
- (4) Dacă mandatul este dat unei alte persoane decat unui avocat, mandatarul nu poate pune concluzii decat prin avocat, cu excepția consilierului juridic care, potrivit legii, reprezinta partea.
- (5) Asistarea de către avocat nu este ceruta doctorilor sau licentiatilor în drept când ei sunt mandatarii în pricinile sotului sau rudelor până la al patrulea grad inclusiv.
- (6) De asemenea asistarea de către avocat nu este ceruta la judecatorii, când partea este reprezentata prin sot sau ruda până la al patrulea grad inclusiv. ----- Alin. (4) al art. 68 a fost modificat prin art. 1 pct. 4 din Ordonanța de urgenta nr. 59/2001 *) publicată în
m) Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare pct. 4 al art. 68 avea urmatorul continut: "(4) Dacă mandatul este dat unei alte persoane decit unui avocat, mandatarul nu poate pune concluzii decit prin avocat." ----- Alin. (4) al art. 68 a fost modificat de pct. 12 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. ----- *) Ordonanța de urgenta a Guvernului nr. 59/2001 privind modificarea și completarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedura civila, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 27 aprilie 2001 a fost respinsa prin LEGEA nr. 69 din 31 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 612 din 14 iulie 2005 și abrogata de art. IV din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 69

- (1) Recunoasterile privitoare la drepturile în judecata, renuntarile, cum și propunerile de tranzactie nu se pot face decat în temeiul unei procuri speciale.
- (2) Avocatul care a asistat pe o parte la judecarea pricinii, chiar fără mandat, poate face orice acte pentru pastrarea drepturilor supuse unui termen și care s-ar pierde prin neexercitarea lor la timp. El poate să exercite de asemenea orice cale de atac împotriva hotărârii date; în acest caz însă, toate actele de procedura se vor îndeplini numai față de partea insasi.

Articolul 70

Când dreptul de reprezentare izvoraste din lege sau dintr-o dispoziție judecătorească, asistarea reprezentantului de către un avocat nu este obligatorie.

Articolul 71

Mandatul nu inceteaza prin moartea celui care l-a dat și nici dacă acesta a devenit incapabil. Mandatul dainuieste până la retragerea lui de către mostenitori sau de către reprezentantul legal al incapabilului.

Articolul 72

- (1) Renunțarea sau retragerea mandatului nu poate fi opusă celeilalte părți decât de la comunicare, afara numai dacă a fost făcută în ședința în prezența părții.
- (2) Mandatarul care renunță la împuternicire este ținut să instiinteze atât pe cel care i-a dat mandatul cât și instanța, cu cel puțin 15 zile înainte de termenul de infatisare sau de împlinirea termenelor cailor de atac.

Articolul 73

Abrogat.*) ----- *) Art. 73 a fost abrogat art. 1 pct. 21 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 73 avea urmatorul continut: "Art. 73.

- (1) Obștiile de mosneni ori razeși și composesoratele vor fi reprezentate prin unul sau 3 mandatarî aleși sau numiți din oficiu, afara dacã legile speciale nu dispun altfel.
- (2) Când toți membrii unei asemenea colectivitatî se invoiesc, ei numesc mandatarîi prin înscris autenticat la judecatorie în circumscripția careia se afla comuna în care domiciliaza majoritatea devalmasilor.
- (3) În lipsa unei asemenea invoieii, cei interesati vor cere judecatoriei competența sa proceada la desemnarea mandatarilor.
- (4) În acest caz, judecatorul va vesti pe devalmasi prin secretarul consiliului local să se adune de preferinta într-o zi de sarbatoare, la primaria comunei prevăzute la alineatul 2, pentru a alege pe mandatarî.
- (5) Vestirea, semnata de judecator, se va afisa prin îngrijirea secretarului consiliului local, la usa primariei comunelor în cuprinsul cărora se afla nemișcãtoarele devalmase cu cel puțin 15 zile înainte de ziua alegerii. În acelasi termen, vestirea se va face și verbal în fiecare sat, prin batai cu toba, sunete de goarna sau alte mijloace de publicitate obisnuite în localitate.
- (6) Indeplinirea acestor formalitati se va constata prin procese-verbale ce vor fi inaintate secretarului consiliului local, unde urmeaza să se adune devalmasii.
- (7) La ziua sorocita, judecatorul va face strigarea celor adunati, însemnând pe o lista pe cei prezenți și partea ce fiecare dintre ei are în bunurile devalmase.
- (8) În cazurile când se contesta drepturile vreunui devalmas, judecatorul va putea sa nu-l înscrie, dacã contestația i se va parea intemeiata; neînscrierea dreptului nu împiedica invocarea lui pe calea dreptului comun. În nici un caz judecatorul nu va amina alegerea din cauza contestatiilor.
- (9) Judecatorul va culege declaratiile verbale ce fiecare din cei înscrisi în lista va face în privinta acelor pe care voiesc să-i aleaga ca mandatarî. Alegerea mandatarilor se va face cu majoritatea voturilor celor prezenți, socotita atit asupra numarului celor de fața, cit și asupra drepturilor devalmase.
- (10) Dacã locuitorii nu vin sau dacã cele doua majoritati aratate mai sus nu se pot întruni, judecatorul va numi din oficiu pe mandatarî dintre membrii colectivitatii.
- (11) Cele savirsite inaintea judecatorului vor fi constatate printr-o încheiere, care va avea puterea unei procuri autentice.
- (12) Orice viciu de procedura savirsit cu prilejul alegerii sau numirii mandatarilor va trebui propus la prima zi de infatisare, sub pedeapsa decaderii. În caz de anulare a mandatului, instanța va dispune refacerea procedurii pentru desemnarea altor mandatarî.
- (13) Mandatul dat prin alegere sau din oficiu este obligatoriu pentru mandatar, în tot cursul judecatii. Pentru motive legitime instanța va putea scuti pe mandatar de insarcinarea ce i s-a dat.
- (14) Mandatul poate fi revocat pentru incapacitate sau rea-credinta.

- (15) Mandatul pentru stingerea pricinii prin tranzactie va putea fi dat numai cu majoritate de două treimi, socotite atit asupra numarului celor de fața cit și asupra drepturilor devalmase.
- (16) Dacă sunt mai mulți mandatar, ei hotarasc cu majoritate.
- (17) În caz de încetarea imputernicirii unui mandatar, rinduielile prevăzute mai sus vor fi urmate pentru desemnarea inlocuitorului".
-

Capitolul V - Asistența judiciara · Secțiunea IV - Aratarea titularului dreptului

Articolul 74

Abrogat. ----- Art. 74 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 13 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Art. 74 a fost abrogat de art. 53 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 21 aprilie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 327 din 25 aprilie 2008.

Capitolul V - Asistența judiciara · Secțiunea IV - Aratarea titularului dreptului

Articolul 75

Abrogat. ----- Punctul 1 al alin. (1) al art. 75 a fost modificat de pct. 14 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Art. 75 a fost abrogat de art. 53 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 21 aprilie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 327 din 25 aprilie 2008.

Capitolul V - Asistența judiciara · Secțiunea IV - Aratarea titularului dreptului

Articolul 76

Abrogat. ----- Art. 76 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 15 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. *) Conform art. III din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005 dispozitiile alin. (2) al art. 76 intră în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2006. Art. 76 a fost abrogat de art. 53 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 21 aprilie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 327 din 25 aprilie 2008.

Capitolul V - Asistența judiciara · Secțiunea IV - Aratarea titularului dreptului

Articolul 77

Abrogat. ----- Art. 77 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 15 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Art. 77 a fost abrogat de art. 53 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 21 aprilie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 327 din 25 aprilie 2008.

Articolul 78

Abrogat. ----- Art. 78 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 15 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Art. 78 a fost abrogat de art. 53 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 21 aprilie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 327 din 25 aprilie 2008.

Articolul 79

Abrogat. ----- Art. 79 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 15 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Art. 79 a fost abrogat de art. 53 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 21 aprilie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 327 din 25 aprilie 2008.

Articolul 80

Abrogat. ----- Art. 80 a fost abrogat de art. 53 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 21 aprilie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 327 din 25 aprilie 2008.

Articolul 81

Abrogat. ----- Alin. (1) al art. 81 a fost modificat prin art. 1 pct. din Ordonanța de urgență nr. 59/2001 *) publicată în M.Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. Art. 81 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 16 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. ----- *) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2001 privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 27 aprilie 2001 a fost respinsă prin LEGEA nr. 69 din 31 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 612 din 14 iulie 2005 și abrogată de art. IV din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 609 din 14 iulie 2005. ----- Art. 81 a fost abrogat de art. 53 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 21 aprilie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 327 din 25 aprilie 2008. Titlul II Dispoziții generale de procedură

Articolul 82

- (1) Orice cerere adresată instanțelor judecătorești trebuie să fie făcută în scris și să cuprindă arătarea instanței, numele și prenumele, domiciliul sau reședința părților ori, după caz, denumirea și sediul lor, numele și prenumele, domiciliul sau reședința reprezentanților lor, dacă este cazul, obiectul cererii și semnătura. De asemenea, cererea va cuprinde, dacă este cazul, și datele de identificare a mijloacelor de comunicare utilizate de părți, precum numărul de telefon, numărul de fax, adresa de poștă electronică sau altele asemenea.*)
- (2) În cazul în care, din orice motive, cererea nu poate fi semnată, judecătorul va stabili mai întâi identitatea părții și îi va citi acesteia conținutul cererii. Despre toate acestea judecătorul va face mențiune pe cerere.**)
- (3) Abrogat.***)
- (4) Abrogat.****) ----- *) Alin. (1) al art. 82 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 24 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 82 avea următorul continut: "(1) Orice cerere îndreptată instanțelor judecătorești trebuie să fie făcută în scris și să cuprindă arătarea instanței, numele, domiciliul sau reședința părților și ale reprezentantului, curatorului sau consiliului judiciar, obiectul cererii și semnătura." **) Alin. (2) al art. 82 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 25 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 82 avea următorul continut: "(2) Cererile celor domiciliați în comunele rurale, care sunt de competența judecătoriei, se pot face și verbal. În acest caz arătarile părții pot fi trecute într-un proces-verbal, semnat de judecător, greșier și parte, care va înlocui cererea scrisă. Dacă partea nu poate semna, se va face vorbire despre aceasta în procesul-verbal." ***) și *****) Alin. (3) și (4) ale art. 82 au fost abrogate prin art. 1 pct. 26 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) și (4) ale art. 82 aveau următorul continut: "(3) Cererile scrise ale persoanelor care nu pot semna vor fi semnate prin punere de deget în fața președintelui instanței sau înlocuitorului sau, iar în comunele rurale și în fața secretarului consiliului local; cererea va fi mai întâi citită părții, făcându-se arătarea despre aceasta pe cerere.
- (4) În cazurile prevăzute de alineatele 2 și 3, se va face arătarea de chipul cum s-a stabilit identitatea părții." Alin. (1) al art. 82 a fost modificat de pct. 4 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 83

- (1) Când cererea este făcută prin mandatar, se va alătura procura în original sau în copie legalizată.
- (2) Mandatarul avocat certifică el însuși copia de pe procura sa.
- (3) Reprezentantul legal va alătura copie legalizată de pe înscrisul doveditor al calității sale. *)
- (4) Abrogat. **) ----- *) Alin. (3) al art. 83 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 27 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 83 avea următorul conținut: "
(3) Reprezentantul legal, curatorul sau consiliul judiciar, va alătura copie legalizată de pe înscrisul doveditor al calității sale." **) Alin. (4) al art. 84 a fost abrogat prin art. 1 pct. 28 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (4) al art. 83 avea următorul conținut: "
(4) Reprezentanții persoanelor juridice de drept privat vor arăta Monitorul Oficial în care este publicată imputernicirea lor."

Articolul 84

Cererea de chemare în judecată sau pentru exercitarea unei cai de atac este valabilă făcută chiar dacă poartă o denumire greșită.

Articolul 85

Judecătorul nu poate hotărî asupra unei cereri decât după citirea sau înfățișarea părților, afară numai dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 86

- (1) Comunicarea cererilor și a tuturor actelor de procedura se va face, din oficiu, prin agentii procedurali ai instanței sau prin orice alt salariat al acesteia, precum și prin agenți ori salariați ai altor instanțe, în ale caror circumscripții se afla cel caruia i se comunică actul.
- (2) Instanța solicitată, când i se cere să îndeplinească procedura de comunicare pentru alta instanță, este obligată să ia de îndată măsurile necesare, potrivit legii, și să trimită instanței solicitante dovezile de îndeplinire a procedurii.
- (3) În cazul în care comunicarea potrivit alin. 1 nu este posibilă, aceasta se va face prin posta, cu scrisoare recomandată cu dovada de primire sau prin alte mijloace ce asigură transmiterea textului actului și confirmarea primirii acestuia.*) ----- *) Art. 86 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 29 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 86 avea următorul conținut: "Art. 86.
(1) Comunicarea cererilor și a tuturor actelor de procedura se va face din oficiu, prin posta prin corpul executorilor judecătorești sau prin orice angajat al instanței respective."

Articolul 86¹

După sesizarea instanței, dacă părțile au avocat sau consilier juridic, cererile, întâmpinările sau alte acte se pot comunica direct între aceștia. În acest caz, cel care primește actul va atesta primirea și va consemna data primirii pe însuși exemplarul care se va depune la instanță, de îndată, sub sancțiunea neluării în seamă. Dovada comunicării actelor poate fi făcută și prin orice alt înscris depus la dosarul cauzei prin care se atestă, sub semnătură, primirea fiecărui act de procedură care a fost comunicat. ----- Art. 86¹ a fost introdus de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 86²

În scopul obținerii datelor și informațiilor necesare realizării procedurii de comunicare a citațiilor, a altor acte de procedură, precum și îndeplinirii oricărei atribuții proprii activității de judecată, instanțele au drept de acces direct la bazele electronice de date sau la alte sisteme de informare deținute de autorități și instituții publice. Autoritățile și instituțiile prevăzute la alin. 1 au obligația de a lua măsurile necesare în vederea asigurării accesului direct al instanțelor la bazele electronice de date și sistemele de informare prevăzute la același alineat. -- ----- Art. 86² a fost introdus de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 87

Vor fi citați: 1. statul, județul, comuna și celelalte persoane juridice de drept public, în persoana capului autorității la contenciosul sediului central al administrației respective sau, în lipsa de contencios, la sediul administrației; 2. persoanele juridice de drept privat, prin reprezentanții lor, la sediul principal sau la cel al sucursalei ori, după caz, al reprezentantei;*); 3. asociațiile și societățile care nu au personalitate juridică, prin organele lor de conducere, la sediul administrației lor; 4. Abrogat.**); 5. cei supuși procedurii reorganizării judiciare și a falimentului prin administratorul judiciar ori, după caz, lichidatorul judiciar;***); 6. incapacilii, prin reprezentanții lor legali. În caz de numire a unui curator special, citarea se va face prin acest curator; 7. personalul misiunilor diplomatice și oficiile consulare ale României, cetățenii români trimisi ca funcționari la organizații internaționale, precum și membrii lor de familie care locuiesc cu ei, aflați în străinătate, prin Ministerul Afacerilor Externe. Cetățenii români, alții decât cei prevăzuți în alineatul precedent, aflați în străinătate în interes de serviciu, prin organele centrale care i-au trimis sau în subordinea cărora se afla cei care i-au trimis; 8. în cazul în care prin tratate sau convenții internaționale la care este parte România sau prin acte normative speciale nu se prevede o altă procedură, cei care se afla în străinătate, având domiciliul sau reședința cunoscută, printr-o citatie trimisă cu scrisoare recomandată, cu dovada de primire. Dispozițiile art. 114¹ alin. (4) sunt aplicabile.****) Dacă domiciliul sau reședința celor aflați în străinătate nu sunt cunoscute, citarea se face potrivit art. 95. În toate cazurile, dacă cei aflați în străinătate au mandatar cunoscut în țară, va fi citat și acesta. 9. cei cu domiciliul sau reședința necunoscută, potrivit art. 95; 10. mostenitorii, până la intervenirea lor în proces, printr-un curator special, numit de instanța. ----- *) Pct. 2 al art. 87 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 30 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 2 al art. 87 avea următorul conținut: "2. persoanele juridice de drept privat, prin reprezentanții lor, la sediul principal al administrației sau la cel al sucursalei din circumscripția instanței;" **) Pct. 4 al art. 87 a fost abrogat prin art. 1 pct. 31 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 4 al art. 87 avea următorul conținut: "4. obstacolele de moșneni sau de razeși și composesoratele, prin mandatarii lor;" ***) Pct. 5 al art. 87 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 32 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 5 al art. 87 avea următorul conținut: "5. masa creditorilor falimentului prin judecătorul sindic;" ****) Alin. (1) al pct. 8 al art. 87 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 33 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al pct. 8 al art. 87 avea următorul conținut: "8. (1) în cazul în care prin tratate sau convenții internaționale la care este parte România sau prin acte normative speciale nu se prevede o altă procedură, cei care se afla în străinătate, având domiciliul sau reședința cunoscută, printr-o citatie trimisă cu scrisoare recomandată, recipisa de predare a scrisorii, în cuprinsul careia se va menționa ce acte se expediază tinând loc de dovada."

Articolul 88

- (1) Citatia va cuprinde: 1. numărul și data emiterii, precum și numărul dosarului; 2. aratarea anului, lunii, zilei și orei de infatisare; 3. aratarea instanței și sediul ei; 4. numele, domiciliul și calitatea celui citat; 5. numele și domiciliul părții potrivnice și felul pricinii; 5¹. mențiunea că, prin înmânarea citației, sub semnătură de primire, personal sau prin reprezentant legal sau convențional, pentru un termen de judecată, cel citat este prezumat că are în cunoștință și termenele de judecată ulterioare aceluia pentru care citația i-a fost înmănată;*) 5². alte mențiuni prevăzute de lege; 6. parafa sefului instanței, și semnatura greferului.
- (2) Aratarile de la punctele 2, 3, 4 și 6 sunt prevăzute sub sancțiunea nulității. ----- *) Pct. 5¹ al alin. (1) al art. 88 a fost introdus prin art. 1 pct. 34 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
- m)** Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. Pct. 5¹ al alin. (1) al art. 88 a fost modificat de pct. 6 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. Pct. 5² al alin. (1) al art. 88 a fost introdus de pct. 7 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 89

- (1) Citatia, sub pedeapsa nulității, va fi înmănată părții cu cel puțin 5 zile înainte termenului de judecată. În pricinile urgente, termenul poate fi și mai scurt, după aprecierea instanței.
- (2) Infatisarea părții în instanța, în persoana sau prin mandatar, acoperă orice vicii de procedura. Partea este însă în drept să ceară amânarea dacă nu i s-a înmănat citatia în termen.

Articolul 90

- (1) Înmanarea citației și tuturor actelor de procedura se face la domiciliul sau reședința celui citat. Când acesta are o așezare agricolă, comercială, industrială sau profesională în altă parte, înmanarea se poate face și la locul acestor așezări.
- (2) Înmanarea se poate face oriunde, când cel citat primește citatia.
- (3) Abrogat.*)
- (4) Pentru cei ce se găsesc sub arme, citatia se înmanează la comandamentul superior cel mai apropiat.
- (5) Pentru cei care alcătuiesc echipajul unui vas de comerț, înmanarea se face, în lipsa unui domiciliu cunoscut, la capitania portului unde se găsește înregistrat vasul.
- (6) Pentru deținuți, înmanarea se face la administrația închisorii.
- (7) Pentru bolnavii aflați în spitale, ospicii ori sanatorii, la direcția așezământului. ----- *) Art. 90 alin. 3 a fost abrogat prin Decretul nr. 132 din 19 iunie 1952.

Articolul 91

Inmanarea citatiilor și a tuturor actelor de procedura, în cazurile prevăzute de art. 87 pct. 1, 2, 3, 5 și 7, precum și în cele prevăzute de art. 90 alin. 3, 4, 5 și 6 sau atunci când actul urmează să fie înmănat unui avocat ori notar public, se poate face funcționarului sau persoanei însărcinate cu primirea corespondentei, care își va arăta în clar numele și prenumele, precum și calitatea, iar apoi va semna dovada.*) ----- *) Art. 91 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 35 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în

m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 91 avea următorul conținut: "Art. 91. Înminarea citatiilor și tuturor actelor de procedura, în cazurile prevăzute de art. 87 pct. 1, 2, 3, 5 și 7, precum și în cele prevăzute de art. 90 alineatele 4, 5, 6 și 7, sau atunci când actul urmează să fie înminat unui avocat sau notar public se poate face funcționarului sau persoanei însărcinate cu primirea corespondentei, care va semna dovada."

Articolul 92

- (1) Înmanarea citatiei se va face personal celui citat, care va semna adeverința de primire, agentul însărcinat cu înmanarea certificând identitatea și semnatura acestuia.
- (2) Dacă cel citat, aflându-se la domiciliu, nu vrea să primească citatia sau, primind-o, nu vrea să semneze adeverința de primire, agentul va lăsa citatia în mâna celui citat sau, în cazul refuzului de primire, o va afișa pe ușa locuinței acestuia, încheind despre acestea proces-verbal.
- (3) Dacă cel citat nu se găsește la domiciliu sau dacă, în cazul hotelurilor sau clădirilor compuse din mai multe apartamente, el nu a indicat camera sau apartamentul în care locuiește, agentul va înmăna citatia, în primul caz unei persoane din familie, sau în lipsa, oricărei alte persoane care locuiește cu dînsul, sau care, în mod obișnuit, primește corespondența, iar, în celelalte cazuri, administratorului, portarului, ori celui ce în mod obișnuit îl înlocuiește; persoana care primește citatia va semna adeverința de primire, agentul certificându-i identitatea și semnatura și încheind proces-verbal despre cele urmate.
- (4) Dacă persoanele arătate în alineatul precedent nu voiesc ori nu pot să semneze adeverința de primire, agentul va încheia proces-verbal, lăsând citatia în mîna lor; dacă cer arătate nu voiesc să primească citatia sau sunt lipsa, agentul va afișa citatia, fie pe ușa locuinței celui citat, fie, dacă nu are indicația apartamentului sau camerei locuite, pe ușa principală a clădirii, încheind de asemenea proces-verbal despre toate acestea.
- (5) Înminarea citatiei nu se poate face unui minor sub 14 ani impliniți sau unei persoane lipsite de judecată. Puterea de judecată este presupusă până la dovada contrară.
- (6) Dispozițiile prezentului articol se aplică și la comunicarea sau notificarea oricărui alt act de procedura.

Articolul 92¹

Comunicarea citatiei și a altor acte de procedura nu se poate realiza prin afisare în cazul persoanelor juridice, precum și al asociațiilor sau societăților care, potrivit legii, pot sta în judecata, cu excepția cazurilor în care se refuza primirea sau dacă se constata lipsa oricarei persoane la sediul acestora. ----- Art. 92¹ a fost modificat prin art. 1 pct. 6 din Ordonanța de urgenta nr. 59/2001 *) publicată în M.Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. Art. 92¹ este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 17 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. ----- *) Ordonanța de urgenta a Guvernului nr. 59/2001 privind modificarea și completarea Ordonanței de urgenta a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedura civila, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 27 aprilie 2001 a fost respinsa prin LEGEA nr. 69 din 31 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 612 din 14 iulie 2005 și abrogata de art. IV din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 93

În caz de alegere de domiciliu, dacă partea a aratat și persoana însărcinată cu primirea actelor de procedura, comunicarea acestora se va face la acea persoana, iar în lipsa unei asemenea aratari, la domiciliul părții.

Articolul 94

Când comunicarea actelor de procedura nu se poate face din cauza ca s-a daramat cladirea, a devenit de nelocuit sau din alt motiv asemanator, agentul va depune actul la grefa instanței, care va instiinta din timp partea despre aceasta imprejurare, dispozitiile art. 95 fiind aplicabile în mod corespunzător. ----- Art. 94 a fost modificat de pct. 7 al art. 1 din LEGEA nr. 59 din 23 iulie 1993, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 95

- (1) Când reclamantul invedereaza ca, desi a facut tot ce i-a stat în putinta, nu a izbutit sa afle domiciliul paratului, președintele instanței va dispune citarea acestuia prin publicitate.
- (2) Citarea prin publicitate se face afisandu-se citatia la usa instanței. Citatia se publică și în Monitorul Oficial al României sau într-un ziar mai raspandit, în cazurile în care președintele tribunalului sau completul de judecată apreciaza ca o asemenea măsură este necesară.
- (3) Afisarea, precum și publicarea citatiei în Monitorul Oficial sau într-un ziar mai raspandit se fac cu cel puțin 15 zile înainte de data fixata pentru judecata. În cazurile urgente, președintele tribunalului sau completului de judecată va putea reduce acest termen la 5 zile.
- (4) Dacă pârâtul se infatiseaza și dovedeste ca a fost citat prin publicitate cu rea-credinta, toate actele de procedura ce au urmat incuviintarii acestei citari vor fi anulate, reclamantul putand fi sanctionat cu amendă și obligat la despăgubiri, potrivit legii.*) ----- *) Alin. (4) al art. 95 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 37 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (4) al art. 95 avea urmatorul continut: "
(4) Dacă pârâtul se infatiseaza și dovedeste ca a fost citat prin publicitate cu rea-credinta, toate actele de procedura ce au urmat incuviintarii acestei citari vor fi anulate, iar reclamantul care a cerut citarea prin publicitate va fi condamnat la o amenda de la 5.000 lei la 15.000 lei și la despăgubirea părții vatamate."

Articolul 96

Partea prezenta în instanța, în persoana sau prin mandatar, nu poate refuza primirea actelor de procedura și a in scrisurilor care i se comunică în sedinta. În acest caz, instanța poate incuviinta, la cerere, un termen pentru a lua cunoștința de acte.

Articolul 97

Nici un act de procedura nu se poate îndeplini în zilele de sarbatoare legala, afară de cazuri grabnice, după incuviintarea presedintelui.

Articolul 98

Schimbarea domiciliului uneia din părți în timpul judecatii trebuie, sub pedeapsa neluării ei în seama, să fie adusa la cunoștința instanței prin petiție la dosar, iar părții potrivnice prin scrisoare recomandată, a carei recipisă de predare se va depune la dosar o dată cu petiția prin care se înștiințează instanța despre schimbarea domiciliului.

Articolul 99

Abrogat. *) ----- *) Art. 99 a fost abrogat prin art. 1 pct. 38 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 99 avea următorul continut: "Art.99

- (1) Cei însărcinați de lege cu îndeplinirea actelor de procedura, din a căror vină s-a pricinuit aminarea judecatii, vor fi condamnați de instanța, printr-o încheiere executorie, la o amendă de la 500 la 3.000 lei și la despăgubirea părții vătămate.
 - (2) Cel condamnat poate să prezinte instanței o petiție motivată pentru scutirea sau micșorarea amenzii ori despăgubirii.
 - (3) El va fi citat de urgență, împreună cu partea vătămată, careia i s-a încuviințat despăgubirea, în camera de consiliu și instanța va hotărî prin încheiere irevocabilă. Citarea se va face prin greșă și este scutită de timbru și taxe."
-

Articolul 100

- (1) Procesul-verbal încheiat de cel însărcinat cu înminarea actului de procedura trebuie să cuprindă: 1. anul, luna și ziua când a fost încheiat; 2. numele celui care l-a încheiat; 3. funcțiunea acestuia; 4. numele, prenumele și domiciliul celui caruia i s-a făcut comunicarea, cu aratarea numărului, etajului, apartamentului sau camerei, dacă cel caruia i s-a făcut comunicarea locuiește într-o clădire cu mai multe etaje sau apartamente sau în hotel, și dacă actul de procedura a fost înminat la locuința sa, ori a fost afișat pe ușa acestei locuințe. 5. aratarea instanței de la care porneste actul de procedura și identificarea lui, iar pentru citatii și a termenului de infatisare; 6. aratarea înscrisurilor comunicate; 7. numele și calitatea celui caruia i s-a făcut înminarea sau locul unde s-a făcut afișarea; 8. semnatura celui care a încheiat procesul-verbal.
- (2) Dacă cei care urmează să semneze dovada de primire sau procesul-verbal refuză sau nu pot s-o face, se va face vorbire despre aceasta în cuprinsul procesului-verbal.
- (3) Aratarile de la punctele 1, 2, 4, 5, 7 și 8 sunt prevăzute sub pedeapsa nulității.
- (4) Procesul-verbal face dovada până la înscrierea în fals cu privire la faptele constatate personal de cel care l-a încheiat.

Articolul 101

- (1) Termenele se înțeleg pe zile libere, neintrând în socoteala nici ziua când a început, nici ziua când s-a sfârșit termenul.
- (2) Termenele statornicite pe ore încep să curgă de la miezul nopții zilei următoare.
- (3) Termenele statornicite pe ani, luni sau săptămâni se sfîrșesc în ziua anului, lunii sau săptămânii corespunzătoare zilei de plecare.
- (4) Termenul care, începând la 29, 30 sau 31 ale lunii, se sfîrșește într-o luna care nu are o asemenea zi, se va socoti împlinit în ziua cea din urma a lunii. Termenul care se sfîrșește într-o zi de sarbatoare legala, sau când serviciul este suspendat, se va prelungi până la sfârșitul primei zile de lucru următoare.

Articolul 102

- (1) Termenele încep să curgă de la data comunicării actelor de procedura dacă legea nu dispune altfel.
- (2) Termenele încep să curgă și împotriva părții care a cerut comunicarea, de la data când a cerut-o.

Articolul 103

- (1) Neexercitarea oricărei cai de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedura în termenul legal atrage decaderea afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedeste că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei.
- (2) În acest din urmă caz, actul de procedura se va îndeplini în termen de 15 zile de la încetarea împiedicării; în același termen vor fi arătate și motivele împiedicării.

Articolul 104

Actele de procedura trimise prin posta instanțelor judecătorești se socotesc îndeplinite în termen dacă au fost predate recomandat la oficiul postal înainte de împlinirea lui.

Articolul 105

- (1) Actele de procedură îndeplinite de un judecător cu încălcarea normelor de competență de ordine publică sau privată vor fi declarate nule în condițiile prevăzute de lege*).
- (2) Actele îndeplinite cu neobservarea formelor legale sau de un functionar necompetent se vor declara nule numai dacă prin aceasta s-a pricinuit părții o vatamare ce nu se poate înlătura decât prin anularea lor. În cazul nulitatilor prevăzute anume de lege, vatamarea se presupune până la dovada contrarie. -----
Alin. (1) al art. 105 a fost modificat de pct. 8 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. *) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț: Art. XXII din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010 prevede: "Art. XXII
- (1) Procesele în materie civilă în curs de judecată la data schimbării, potrivit prevederilor prezentei legi, a competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe. În caz de desființare, anulare sau casare cu trimitere spre rejudecare, dispozițiile prezentei legi privitoare la competență sunt aplicabile.
- (2) Dispozițiile art. 20, art. 105 alin. 1, art. 129 alin. 5 și 5¹, art. 136, art. 158 alin. 3, art. 159, art. 159¹, art. 281^{2a}, art. 297 alin. 1, art. 304 pct. 3, art. 312 alin. 6¹, art. 315 alin. 3¹, precum și ale art. 329-330⁷ din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai proceselor, cererilor și sesizărilor privind recursul în interesul legii, începute, respectiv formulate după intrarea în vigoare a prezentei legi.
- (3) Dispozițiile art. 373 alin. 1 din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai executărilor silite începute după intrarea în vigoare a acesteia.
- (4) În cazul litigiilor în materie comercială, aflate în procedura concilierii la data intrării în vigoare a prezentei legi, părțile pot conveni fie să continue această procedură, fie să recurgă la procedura medierii."

Articolul 106

- (1) Anularea unui act de procedura atrage și nulitatea actelor urmatoare, în măsura în care acestea nu pot avea o existenta de sine stătătoare.
- (2) Judecatorul va putea sa dispună îndreptarea neregularitatilor savarsite cu privire la actele de procedura.

Articolul 107

Președintele va amana judecarea pricinii ori de cate ori constata ca partea care lipseste nu a fost citata cu respectarea cerințelor prevăzute de lege sub pedeapsa nulitatii.

Articolul 108

- (1) Nulitățile de ordine publică pot fi ridicate de parte sau de judecător în orice stare a pricinii.
- (2) Celelalte nulități se declară numai după cererea părții care are interes să o invoce.
- (3) Neregularitatea actelor de procedura se acoperă dacă partea nu a invocat-o la prima zi de infatisare ce a urmat după această neregularitate și înainte de a pune concluzii în fond.
- (4) Nimeni nu poate invoca neregularitatea pricinuită prin propriul sau fapt. ----- *) Capitolul IV¹ (art. 108¹-108⁵) a fost introdus prin art. 1 pct. 39 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 108¹

- (1) Dacă legea nu prevede altfel, instanța, potrivit dispozițiilor prezentului articol, va putea sancționa următoarele fapte savarsite în legătură cu procesul, astfel: 1. cu amendă judiciară de la 500.000 la 7.000.000 lei:
- a) introducerea, cu rea-credință, a unor cereri vadiți netemeinice;
 - b) formularea, cu rea-credință, a unei cereri de recuzare sau de stramutare;
 - c) obținerea, cu rea-credință, a citării prin publicitate a oricărei părți;
 - d) obținerea, cu rea-credință, de către reclamantul caruia i s-a respins cererea, a unor măsuri de asigurare prin care pârâtul a fost pagubit;
 - e) contestarea, cu rea-credință, a scrierii sau semnăturii unui înscris;
 - f) refuzul părții de a se prezenta la ședința de informare cu privire la avantajele medierii, în situațiile în care a acceptat, potrivit legii. 2. cu amendă judiciară de la 300.000 lei la 5.000.000 lei:
- a) neprezentarea martorului legal citat sau refuzul acestuia de a depune marturie când este prezent în instanța, în afară de cazul în care acesta este minor;
 - b) neprezentarea avocatului, a reprezentantului sau a celui care asista partea, ori nerespectarea de către acestia a îndatoririlor stabilite de lege sau de către instanța, dacă în acest mod s-a cauzat amănarea judecării procesului;
 - c) refuzul expertului de a primi lucrarea sau nedepunerea lucrării în termenul fixat, ori refuzul de a da lamuririle cerute; c¹) nerespectarea de către agenții forței publice a obligației de acordare a concursului la îndeplinirea efectivă a executării silite, potrivit art. 373² alin. 1;
 - d) neluarea de către conducătorul unității în cadrul careia urmează a se efectua o expertiză a măsurilor necesare pentru efectuarea acesteia sau pentru efectuarea la timp a expertizei, precum și împiedicarea de către orice persoană a efectuării expertizei în condițiile legii;
 - e) neprezentarea unui înscris sau a unui bun, de către cel care îl detine, la termenul fixat în acest scop de instanța;
 - f) refuzul sau omisiunea unei autorități ori a altei persoane de a comunica la cererea instanței, la termenul fixat în acest scop, datele care rezultă din actele și evidențele ei;
 - g) cauzarea amănării judecării sau executării silite de către cel însărcinat cu îndeplinirea actelor de procedură.
 - h) împiedicarea în orice mod a exercitării, în legătură cu procesul, a atribuțiilor ce revin judecătorilor, experților desemnați de instanța în condițiile legii, agenților procedurali, precum și altor salariați ai instanței;
 - i) abrogată.

(2) Amenda nu se va aplica persoanelor la care se referă pct. 2 al alin. (1), dacă motive temeinice le-au împiedicat să aducă la îndeplinire obligațiile ce le revin. ----- Partea introductivă a art. 108¹ și litera d) de la punctul 2 al alin. (1) al art. 108¹ au fost modificate de pct. 18 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Literele

h) și

i) ale punctului 2 al alin. (1) al art. 108¹ au fost introduse de pct. 19 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Litera c¹) de la pct. 2 al alin. (1) al art. 108¹ a fost introdusă de pct. 3 al art. I din LEGEA nr. 459 din 6 decembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 994 din 13 decembrie 2006. Litera i) de la pct. 2 al alin. (1) al art. 108¹ a fost abrogată de pct. 4 al art. I din LEGEA nr. 459 din 6 decembrie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 994 din 13 decembrie 2006. Litera f) de la pct. 1 al alin. (1) al art. 108¹ a fost introdusă de pct. 9 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Capitolul IV¹ - Amenzi judiciare și despăgubiri*) · Secțiunea IV - Aratarea titularului dreptului

Articolul 108²

- (1) Nerespectarea de către oricare dintre părți sau de către alte persoane a măsurilor luate de către instanța pentru asigurarea ordinii și solemnității ședinței de judecată se sancționează cu amendă de la 300.000 lei la 2.000.000 lei.
- (2) Nerespectarea de către orice persoană a dispozițiilor privind desfășurarea normală a executării silite se sancționează de către președintele instanței de executare, la cererea executorului, cu amendă de la 500.000 lei la 5.000.000 lei.
- (3) O dată cu aplicarea sancțiunii se va stabili în ce constă abaterea săvârșită.

Capitolul IV¹ - Amenzi judiciare și despăgubiri*) · Secțiunea IV - Aratarea titularului dreptului

Articolul 108³

Cel care, cu intenție sau din culpă, a pricinuit amânarea judecării sau a executării silite, prin una dintre faptele prevăzute în art. 108¹ sau art. 108², la cererea părții interesate va putea fi obligat de către instanța de judecată ori, după caz, de către președintele instanței de executare, la plata unei despăgubiri pentru paguba cauzată prin amănare.

Capitolul IV¹ - Amenzi judiciare și despăgubiri*) · Secțiunea IV - Aratarea titularului dreptului

Articolul 108⁴

Amenda și despăgubirea se stabilesc prin încheiere executorie, care se comunică celui obligat, dacă măsura a fost luată în lipsa acestuia.

Articolul 108⁵

- (1) Împotriva încheierii prevăzute la art. 108⁴ cel obligat la amenda sau despăgubire va putea face numai cerere de reexaminare, solicitând, motivat, să se revina asupra amenzii ori despăgubirii sau să se dispună reducerea acestora.
- (2) Cererea se face în termen de 15 zile, după caz, de la data la care a fost luată măsura sau de la data comunicării încheierii.
- (3) Cererea se soluționează prin încheiere irevocabilă, dată în camera de consiliu, de către instanța de judecată ori de președintele instanței de executare care a aplicat amenda sau despăgubirea. Titlul III Procedura înaintea primei instanțe

Articolul 109

Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane trebuie să facă o cerere înaintea instanței competente. Sesizarea instanței se poate face numai după îndeplinirea unei proceduri prealabile, dacă legea prevede în mod expres aceasta. Dovada îndeplinirii procedurii prealabile se va anexa la cererea de chemare în judecată. Neîndeplinirea procedurii prealabile nu poate fi invocată decât de către pârât prin întâmpinare, sub sancțiunea decăderii. La sesizarea instanței cu dezbateră procedurii succesoriale, reclamantul va depune o încheiere emisă de notarul public cu privire la verificarea evidențelor succesoriale prevăzute de Codul civil și de lege. În acest caz neîndeplinirea procedurii prealabile poate fi invocată nu numai de către pârât, ci și de către instanță, din oficiu. --

----- *) Alin. (2) al art. 109 a fost introdus prin art. 1 pct. 40 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în

m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. Art. 109 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 10 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 109¹

Abrogat. *) ----- *) Art. 109¹ a fost abrogat prin art. 5, pct. 2 din Legea nr. 104/1992 pentru modificarea Codului penal, a Codului de procedura penală și a altor legi precum și pentru abrogarea Legii nr. 59/1968 și a Decretului nr. 218/1977.

Articolul 110

- (1) Cererea pentru predarea unui imobil, la împlinirea termenului de locațiune, poate fi făcută chiar înainte de împlinirea acestui termen.
- (2) Se poate de asemenea cere, înainte de termen, executarea la termen a unei obligații alimentare sau altei prestațiuni periodice.
- (3) Președintele mai poate încuviința, în general, înainte de împlinirea termenului, cereri pentru executarea la termen a unor obligațiuni, ori de câte ori va socoti ca cererile sunt îndreptățite pentru a preîntâmpina reclamantului o pagubă însemnată pe care acesta ar încerca-o dacă ar aștepta împlinirea termenului.

Articolul 111

Partea care are interes poate să facă cerere pentru constatarea existenței sau neexistenței unui drept. Cererea nu poate fi primită dacă partea poate cere realizarea dreptului.

Articolul 112

- (1) Cererea de chemare în judecata va cuprinde: 1. numele și prenumele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, precum și, după caz, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice, codul fiscal și contul bancar. Dispozițiile art. 82 alin. 1 teza a II-a sunt aplicabile. Dacă reclamantul locuiește în străinătate, va arăta și domiciliul ales în România, unde urmează să i se facă toate comunicările privind procesul;*) 2. numele și calitatea celui care reprezintă partea în proces, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia și sediul profesional. Dispozițiile art. 82 alin. 1 teza a II-a sunt aplicabile în mod corespunzător;**) 3. obiectul cererii și valoarea lui, după pretuirea reclamantului, atunci când pretuirea este cu putinta. Pentru identificarea imobilelor se va arăta comuna și județul, strada și numărul, iar, în lipsa, vecinătățile, etajul și apartamentul, sau, când imobilul este înscris în cartea funciara, numărul de carte funciara și numărul topografic; 4. arătarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea; 5. arătarea dovezilor pe care se sprijina fiecare capăt de cerere.
- (2) Când dovada se face prin înscrisuri, se vor alătura la cerere atâtea copii citi parati sunt, mai mult câte o copie de pe fiecare înscris, pentru instanța; copiile vor fi certificate de reclamant ca sunt la fel cu originalul.
- (3) Se va putea depune și numai o parte dintr-un înscris privitor la pricina, rămânând ca instanța să dispună, la nevoie, infatisarea înscrisului în întregime.
- (4) Dacă înscrisurile sunt scrise în limba străină sau cu litere vechi, se vor depune traduceri sau copii cu litere latine, certificate de parte.
- (5) Când reclamantul voieste să-și dovedească cererea sau vreunul din capetele cererii sale, prin interogatoriul sau jurământul***) paratului, va cere infatisarea în persoana a acestuia.
- (6) Când se va cere dovada cu martori, se vor arăta numele și locuința martorilor, dispozițiile art. 82 alin. 1 teza a II-a fiind aplicabile în mod corespunzător; 6. semnatura. ----- *) și **) Pct. 1 și 2 ale art. 112 sunt reproduse astfel cum a fost modificate prin art. 1 pct. 41 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 1 și 2 ale art. 112 aveau următorul conținut: "1. numele, domiciliul sau reședința părților; 2. calitatea judiciara în care părțile stau în judecata, atunci când nu stau în numele lor propriu;" ***) Jurământul, ca mijloc de proba, nu mai există în actuala reglementare. Pct. 1, 2 și ultima teză a pct. 5 de la art. 112 au fost modificate de pct. 11 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 113

- (1) La cererea de chemare în judecata se vor alătura atâtea copii de pe cerere câți parati sunt.
- (2) Dacă mai mulți parati au un singur reprezentant sau dacă pârâtul are mai multe calități juridice, se va comunica o singură copie de pe acțiune și de pe înscrisuri și se va înmâna o singură citatie.

Articolul 114

- (1) La primirea cererii de chemare în judecată președintele sau judecătorul care îl înlocuiește va verifica dacă aceasta întrunește cerințele prevăzute de lege. Când este cazul, reclamantului i se pune în vedere să completeze sau să modifice cererea și să depună, potrivit art. 112 alin. 2 și art. 113, cererea și copii certificate de pe toate înscrisurile pe care își întemeiază cererea.
 - (2) Reclamantul va completa cererea de îndată. Atunci când completarea nu este posibilă, cererea se va înregistra și i se va acorda reclamantului un termen scurt. În cazul în care cererea a fost primită prin posta, reclamantului i se vor comunica în scris lipsurile ei, cu mențiunea că, până la termenul acordat, urmează să facă completările sau modificările necesare.
 - (3) Acordarea termenului, potrivit alin. 2, se face, în toate cazurile, cu mențiunea că neindeplinirea în acest termen a obligațiilor privind completarea sau modificarea cererii poate atrage suspendarea judecării.
 - (4) Dacă obligațiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt îndeplinite în termenul prevăzut la alin. 2, suspendarea judecării se pronunță prin încheiere potrivit dispozițiilor art. 339.
 - (5) În procesele în care, în condițiile art. 47, sunt mai mulți reclamanti sau parati, președintele instanței, ținând cont de numărul foarte mare al acestora, de necesitatea de a asigura desfășurarea normală a activității de judecată, cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale părților, va putea dispune reprezentarea lor prin mandatar și îndeplinirea procedurii de comunicare a actelor procesuale numai pe numele mandatului, la domiciliul sau sediul acestuia. Reprezentarea se va face, după caz, prin unul sau mai mulți mandatar, persoane fizice sau persoane juridice, dispozițiile art. 68 și art. 114¹ fiind aplicabile în mod corespunzător. Dovada mandatului va fi depusă de către reclamanti, în condițiile prevăzute la alin. 2, iar de către parati, odată cu întampinarea. Dacă părțile nu-și aleg un mandatar sau nu se înțeleg asupra persoanei mandatului, în cazul reclamantilor vor fi aplicabile dispozițiile alin. 4, iar în cazul paratilor, președintele instanței va numi un curator special. ----- *) "Art. 114 a fost modificat prin art. 1 pct. 42 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 114 avea următorul conținut: "Art. 114.
- (2) Când reclamantul este de față la fixarea termenului, el ia termenul în cunoștință; președintele îi va pune în vedere lipsurile cererii de chemare în judecată, spre a le întregi înainte de comunicare.
 - (3) Președintele va dispune în același timp să se comunice pârâtului, o dată cu cităția, copii de pe cerere și înscrisuri, punindu-i-se în vedere să depună la dosar întimpinare cu cel puțin 5 zile înainte de termenul sorocit pentru judecată.
 - (4) O dată cu sorocirea termenului, președintele va dispune, dacă s-a cerut prin cerere, citarea pârâtului la interogator sau juramint, sub rezerva dezbaterii la termenul de infatisare. Sub aceeași rezerva se vor putea lua orice alte măsuri, în marginile rînduieilor pentru dovezi.
 - (5) Termenul se va soroci astfel ca, de la data primirii cităției, pârâtul să aibă cel puțin 30 de zile pentru depunerea întimpinării, iar în pricinile urgente, cel puțin 5 zile.

- (6) Dacă piritul locuiește în strainatate, președintele va putea soroci un termen mai îndelungat. Art. 114 alin. (1) este reprodus astfel cum a fost modificat prin Ordonanța de urgență nr. 59/2001 *) publicată în M.Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În reglementare art. 114 alin. (1) avea următorul conținut: "Președintele, îndată ce primește cererea de chemare în judecată și constată plata timbrului, a taxei de procedură și a impozitului proportional, va soroci ziua infatisării și va cita părțile înaintea instanței, în ședință. Președintele va putea soroci o anumită oră pentru judecarea pricinii." Alin. 4 al art. 114 a fost introdus prin art. 1 pct. 8 al Ordonanța de urgență nr. 59/2001 *) publicată în
- m) Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001." ----- Art. 114 este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 20 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. ----- *) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2001 privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 27 aprilie 2001 a fost respinsă prin LEGEA nr. 69 din 31 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 612 din 14 iulie 2005 și abrogată de art. IV din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 609 din 14 iulie 2005. Articolul 114¹ *)
- (1) Președintele, de îndată ce constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată, fixează termenul de judecată pe care, sub semnatura, îl dă în cunoștință reclamantului prezent sau reprezentantului acestuia. Celelalte părți vor fi citate potrivit legii.
- (2) Președintele va dispune în același timp să se comunice paratului, o dată cu citatia, copii de pe cerere și de pe înscrisuri, punându-i-se în vedere obligația de a depune la dosar întâmpinare cel mai târziu cu 5 zile înainte de termenul stabilit pentru judecată.
- (3) Primul termen de judecată va fi stabilit astfel încât de la data primirii citatiei pârâtul să aibă la dispoziție cel puțin 15 zile pentru a-și pregăti apărarea, iar în procesele urgente, cel puțin 5 zile. Pentru termenele următoare și primul termen fixat după casarea cu trimitere, determinată de necercetarea fondului, rămân aplicabile dispozițiile art. 89 alin. 1.
- (4) Dacă pârâtul locuiește în strainatate, președintele va putea fixa un termen mai îndelungat. Prin citatie pârâtul va fi informat că are obligația de a-și alege domiciliul în România, unde urmează să se facă toate comunicările privind procesul. În cazul în care pârâtul nu se conformează acestei obligații, comunicările se vor face prin scrisoare recomandată, recipisă de predare la poșta română a scrisorii, în cuprinsul careia vor fi menționate actele ce se expediază, ținând loc de dovada de îndeplinire a procedurii.
- (5) Sub rezerva dezbaterii la prima zi de infatisare, președintele, cu ocazia fixării termenului prevăzut la alin. 1, dacă s-a solicitat prin cerere, va putea dispune citarea paratului la interogatoriu, alte măsuri pentru administrarea probelor, precum și orice alte măsuri necesare pentru desfășurarea procesului potrivit legii.

- (6) De asemenea, în condițiile legii, președintele va putea încuviința, prin încheiere executorie, măsuri asiguratorii, precum și măsuri pentru asigurarea dovezilor ori pentru constatarea unei situații de fapt. -----
----- Art. 114¹ a fost introdus prin art. 1 pct. 43 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
- m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. Alin. 3 al art. 114¹ a fost modificat prin art. 1 pct. 9 al Ordonanța de urgență nr. 59/2001 *) publicată în
- m) Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare alin. (3) al art. 114¹ avea următorul conținut:"
(3) Termenul de judecată va fi stabilit astfel încât de la data primirii citatiei pârâtul să aibă la dispoziție cel puțin 30 de zile pentru a-și pregăti apărarea, iar în procesele urgente, cel puțin 5 zile." -----
Alin. (3) și (5) ale art. 114¹ au fost modificate de pct. 21 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. ----- *) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2001 privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 27 aprilie 2001 a fost respinsă prin LEGEA nr. 69 din 31 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 612 din 14 iulie 2005 și abrogată de art. IV din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 609 din 14 iulie 2005.

Capitolul I - Procedura înainte de judecată · Secțiunea III - Intampinarea

Articolul 115

Întâmpinarea va cuprinde: 1. numele și prenumele, domiciliul sau reședința pârâtului ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, precum și, după caz, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice, codul fiscal și contul bancar. Dispozițiile art. 82 alin. 1 teza a II-a sunt aplicabile în mod corespunzător; 2. excepțiile de procedură pe care pârâtul le ridică la cererea reclamantului; 3. răspunsul la toate capetele de fapt și de drept ale cererii; 4. dovezile cu care se apără împotriva fiecărui capăt de cerere; când va cere dovada cu martori, pârâtul va arăta numele și locuința lor, dispozițiile art. 82 alin. 1 teza a II-a fiind aplicabile în mod corespunzător; 5. semnătura. ----- Art. 115 a fost modificat de pct. 12 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Capitolul I - Procedura înainte de judecată · Secțiunea III - Intampinarea

Articolul 116

- (1) La întâmpinare se vor alătura atâtea copii de pe întâmpinare câți reclamanti sunt; de asemenea se va alătura același număr de copii certificate de pe înscrisurile pe care se sprijină, mai mult un rând de copii pentru instanța.
- (2) Dacă mai mulți reclamanti au un singur reprezentant, sau un reclamant sta în judecata în mai multe calități juridice, se va depune la dosar pentru aceste părți câte o singură copie.

Capitolul I - Procedura înainte de judecată · Secțiunea III - Intampinarea

Articolul 117

Când sunt mai mulți parati, ei pot răspunde toți împreună sau numai o parte din ei, printr-o singură întâmpinare.

Articolul 118

- (1) Intampinarea este obligatorie, afară de cazurile în care legea prevede în mod expres altfel.
- (2) Abrogat.
- (3) În cazul în care pârâtul nu este reprezentat sau asistat de avocat, președintele îi va pune în vedere, la prima zi de infatisare, sa arate excepțiile, dovezile și toate mijloacele sale de aparare despre care se va face vorbire în incheierea de sedinta; instanța îi va acorda, la cerere, un termen pentru pregătirea apararii și depunerea intampinarii. ----- *) Art. 118 a fost modificat prin art. 1 pct. 44 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 118 avea urmatorul continut: "Art. 118. Depunerea intimpinarii nu este obligatorie. În cazul în care nu s-a depus intimpinare, președintele îi va pune în vedere pârâtului, la prima zi de infatisare, sa arate excepțiile, dovezile și toate mijloacele sale de aparare, despre care se va face vorbire în incheierea de sedinta." ----- Alin. (2) al art. 118 a fost abrogat de pct. 22 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Alin. (3) al art. 118 a fost modificat de pct. 23 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 119

- (1) Dacă pârâtul are pretentii în legătură cu cererea reclamantului, el poate să faca cerere reconventionala.
- (2) Cererea trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute pentru cererea de chemare în judecata.
- (3) Cererea reconventionala se depune odată cu intampinarea sau, dacă pârâtul nu este obligat la intampinare, cel mai tarziu în prima zi de infatisare.
- (4) Când reclamantul și-a modificat cererea de chemare în judecata, cererea reconventionala se va depune cel mai tarziu până la termenul ce se va incuviinta paratului, spre acest sfârșit. ----- Alin. (1) al art. 119 a fost modificat prin art. 1 pct. 10 al Ordonanța de urgenta nr. 59/2001 *) publicată în
m) Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, art. 118 avea urmatorul continut: "(1) Dacă pârâtul are pretentii în legătură cu cererea sau cu mijloacele sale de aparare ale reclamantului, el poate să faca cerere reconventionala." ----- Alin. (1) al art. 119 a fost modificat de pct. 24 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. ----- *) Ordonanța de urgenta a Guvernului nr. 59/2001 privind modificarea și completarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedura civila, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 27 aprilie 2001 a fost respinsa prin LEGEA nr. 69 din 31 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 612 din 14 iulie 2005 și abrogata de art. IV din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 120

- (1) Cererea reconvențională se judecă odată cu cererea principală.
- (2) Când, însă, numai cererea principală este în stare de a fi judecată, instanța o poate judeca deosebit. -----
Art. 120¹ și art. 120² au fost abrogate prin art. 6 din Legea nr. 59/1993 publicată în MONITORUL OFICIAL NR. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 121

- (1) Sedintele vor fi publice, afară de cazurile când legea dispune altfel.
- (2) Instanța poate să dispună ca dezbaterile să se facă în sedinta secretă, dacă dezbaterile publice ar putea vătăma ordinea sau moralitatea publică sau pe părți. În acest caz, părțile vor putea fi însoțite, în afară de apărătorii lor, de cel mult două persoane desemnate de ele.
- (3) Hotărârea se pronunță întotdeauna în sedinta publică.

Articolul 122

- (1) Președintele exercită poliția sedinței, putând lua măsuri pentru pastrarea ordinii și buneicuvienței.
- (2) Dacă nu este loc în sala de sedinta, președintele poate înlătura pe cei ce ar veni mai târziu sau pe cei ce depășesc numărul locurilor.
- (3) Nimeni nu poate fi lăsat să intre cu arme în sala de sedinta, afara numai dacă le poartă în vederea serviciului ce îndeplinește în fața instanței.
- (4) Acei care iau parte la sedinta sunt obligați să aibă o purtare cuviincioasă. Acel ce vorbește instanței trebuie să stea în picioare. Președintele poate încuviința excepții de la această îndatorire.
- (5) Pot fi îndepărtați din sala cei minori și persoanele care s-ar infatiza într-o ținută necuviincioasă.
- (6) Președintele poate chema la ordine orice persoană care tulbură mersul dezbaterilor. Dacă această chemare rămâne fără rezultat, el poate obliga pe tulburător să părăsească sala și la nevoie va da ordin să fie scos din sala.
- (7) Dacă în cursul sedinței se savarsește o faptă penală, se aplică dispozițiile din Codul de procedură penală.*)
- (8) Președintele poate să ordone îndepărtarea tuturor persoanelor din sala, dacă altfel nu se poate păstra ordinea. ----- *) Alin. (7) al art. 122 a fost introdus prin art. 1 pct. 45 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000, fostul alin. (7) devenind alin. (8).

Articolul 123

- (1) Dacă printre cei îndepărtați din sala ar fi vreuna din părți, înainte de închiderea dezbaterilor, aceasta va fi chemată în sala și, sub pedeapsa de nulitate, i se vor pune în vedere toate faptele esențiale petrecute în lipsa sa, precum și declarațiile celor ascultați.
- (2) Dispoziția de mai sus nu se aplică în cazul când partea îndepărtată din sedinta a fost asistată de un avocat, care a rămas mai departe în sala.

Articolul 124

Dispozițiile de mai sus se aplică în toate locurile unde judecătorii sunt chemați să-și îndeplinească funcțiile lor.

Articolul 125

- (1) Președintele va dispune să se întocmească pentru fiecare sedinta o lista cu pricinile fixate să se judece în acea zi și care va fi afișată la usa sălii de sedinta cu cel puțin o ora înainte de începerea sedintei.
- (2) Pricinile declarate urgente și cele rămase în divergență se vor judeca înaintea celorlalte.
- (3) Părțile pot cere schimbarea randului, dacă implichinții având pricini fixate înaintea lor nu se împotrivesc.

Articolul 126

Părțile pot cere instanței, la începutul sedintei, amânarea pricinilor care nu sunt în stare de judecată, dacă aceste cereri nu provoacă dezbateri. Aceasta amânare se poate face și de un singur judecător.

Articolul 127

Pricinile se dezbate verbal, dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 128

- (1) Președintele deschide, suspenda și ridică ședința.
- (2) Președintele va da cuvântul mai întâi reclamantului și în urma paratului.
- (3) În caz de trebuință, președintele poate da cuvântul de mai multe ori, putându-l margini în timp de fiecare dată.

Articolul 129

- (1) Părțile au îndatorirea ca, în condițiile legii, să urmărească desfășurarea și finalizarea procesului. De asemenea, ele au obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să-și exercite drepturile procedurale conform dispozițiilor art. 723 alin. 1, precum și să-și probeze pretențiile și apararile.
- (2) Judecătorul va pune în vedere părților drepturile și obligațiile ce le revin în calitatea lor din proces și va starui, în toate fazele procesuale, pentru soluționarea amiabilă a cauzei.
- (3) Abrogat.
- (4) Cu privire la situația de fapt și motivarea în drept pe care părțile le invocă în susținerea pretențiilor și apararilor lor, judecătorul este în drept să le ceară acestora să prezinte explicații, oral sau în scris, precum și să pună în dezbaterile lor orice împrejurări de fapt ori de drept, chiar dacă nu sunt menționate în cerere sau în întâmpinare.
- (5) Judecătorii au îndatorirea să stăruie, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greșală privind aflarea adevărului în cauză, pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale. Dacă probele propuse nu sunt îndestulătoare pentru lămurirea în întregime a procesului, instanța va dispune ca părțile să completeze probele. De asemenea, judecătorul poate, din oficiu, să pună în discuția părților necesitatea administrării altor probe, pe care le poate ordona chiar dacă părțile se împotrivesc**).
- (5¹) Cu toate acestea, părțile nu pot invoca în căile de atac omisiunea instanței de a ordona din oficiu probe pe care ele nu le-au propus și administrat în condițiile legii**).
- (6) În toate cazurile, judecătorii hotărăsc numai asupra obiectului cererii deduse judecării.*) ----- *) Art. 129 a fost modificat prin art. 1 pct. 46 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 129 avea următorul conținut: "Art. 129.
- (1) Președintele este în drept să pună întrebări părților sau să pună în dezbaterile lor orice împrejurări de fapt sau de drept care duc la dezlegarea pricinii, chiar dacă nu sunt cuprinse în cerere sau în întâmpinare.
- (2) El va putea ordona dovezile pe care le va găsi de cuviință, chiar dacă părțile se împotrivesc." ----- Alin. (2) al art. 129 a fost modificat de pct. 25 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Alin. (3) al art. 129 a fost abrogat de pct. 26 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. Alin. (5) al art. 129 a fost modificat de pct. 13 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. Alin. (5¹) al art. 129 a fost introdus de pct. 14 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. **) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț: Art. XXII din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010 prevede: "Art. XXII
- (1) Procesele în materie civilă în curs de judecată la data schimbării, potrivit prevederilor prezentei legi, a competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe. În caz de desființare, anulare sau casare cu trimitere spre rejudecare, dispozițiile prezentei legi privitoare la competență sunt aplicabile.

- (2) Dispozițiile art. 20, art. 105 alin. 1, art. 129 alin. 5 și 5¹, art. 136, art. 158 alin. 3, art. 159, art. 159¹, art. 281^{2a}, art. 297 alin. 1, art. 304 pct. 3, art. 312 alin. 6¹, art. 315 alin. 3¹, precum și ale art. 329-330⁷ din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai proceselor, cererilor și sesizărilor privind recursul în interesul legii, începute, respectiv formulate după intrarea în vigoare a prezentei legi.
- (3) Dispozițiile art. 373 alin. 1 din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai executărilor silite începute după intrarea în vigoare a acesteia.
- (4) În cazul litigiilor în materie comercială, aflate în procedura concilierii la data intrării în vigoare a prezentei legi, părțile pot conveni fie să continue această procedură, fie să recurgă la procedura medierii."

Capitolul III - Judecata · Secțiunea I - Infatisari și dezbateri

Articolul 130

Judecatorii sau părțile pot pune întrebări martorilor sau experților numai prin mijlocirea presedintelui, care poate însă incuviinta ca acestia să pună întrebările direct.*) ----- *) Art. 130 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 47 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 130 avea următorul conținut: "Art. 130.

- (1) Judecatorii sau părțile pot pune întrebări martorilor sau experților numai prin mijlocirea presedintelui, care poate incuviinta ca acestia să pună întrebările direct.
- (2) Judecatorii sunt datori să staruie, prin toate mijloacele legale, pentru a descoperi adevărul și pentru a preveni orice greșală în cunoașterea faptelor; ei vor da părților ajutor activ în ocrotirea drepturilor și intereselor lor.
- (3) Ei vor hotări numai asupra celor ce formează obiectul pricinii supuse judecării."

Articolul 131

În tot cursul procesului, judecătorul va încerca împăcarea părților, dându-le îndrumările necesare, potrivit legii. În acest scop, el va solicita înfățișarea personală a părților, chiar dacă acestea sunt reprezentate. Dispozițiile art. 132¹ alin. 2 sunt aplicabile. În litigiile care, potrivit legii, pot face obiectul procedurii de mediere, judecătorul poate invita părțile să participe la o ședință de informare cu privire la avantajele folosirii acestei proceduri. Când consideră necesar, ținând seama de circumstanțele cauzei, judecătorul va recomanda părților să recurgă la mediere, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, în orice fază a judecării. Medierea nu este obligatorie pentru părți. Dacă, în condițiile alin. 1 sau 2, părțile se împacă, judecătorul va constata învoiala lor în cuprinsul hotărârii pe care o va da. Dispozițiile art. 271-273 sunt aplicabile.*) ----- *) Art. 131 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 48 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 131 avea următorul continut: "Art. 131.

- (1) La judecatorii, judecătorul, înainte de intrarea în dezbateri, va încerca împacarea părților.
- (2) Dacă părțile se împacă, judecătorul va constata condițiile împacării în cuprinsul hotărârii pe care o va da." Art. 131 a fost modificat de pct. 15 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 132

- (1) La prima zi de infatisare instanța va putea da reclamantului un termen pentru întregirea sau modificarea cererii precum și pentru a propune noi dovezi. În acest caz, instanța dispune amânarea pricinii și comunicarea cererii modificate paratului, în vederea facerii intampinării.
- (2) Cererea nu se socoteste modificata și nu se va da termen, ci se vor trece în incheierea de sedinta declaratiile verbale facute în instanța: 1. când se îndreapta greselile materiale din cuprinsul cererii; 2. când reclamantul mărește sau micșorează catimea obiectului cererii; 3. când cere valoarea obiectului pierdut sau pierit; 4. când înlocuieste cererea în constatare printr-o cerere pentru realizarea dreptului sau dimpotriva, în cazul în care cererea în constatare poate fi primita.
- (3) Reclamantul va putea cere un termen pentru a depune intampinare la cererea reconventionala și a propune dovezile în aparare.

Articolul 132¹

Pentru judecarea procesului, instanța, ținând seama de împrejurări, fixează termene scurte, chiar de la o zi la alta. Când consideră necesar, instanța va putea fixa și termene mai îndelungate. Dispozițiile art. 153 sunt aplicabile. Judecătorii vor dispune verificarea efectuării procedurilor de citare și comunicare dispuse pentru fiecare termen. Când este cazul, instanța va ordona luarea măsurilor de refacere a acestor proceduri. În afară de aceste măsuri, instanța va putea dispune ca încunoștințarea părților să se facă și telefonic, telegrafic, prin fax, poștă electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură, după caz, transmiterea textului actului supus comunicării ori înștiințarea pentru prezentarea la termen, precum și confirmarea primirii actului, respectiv a înștiințării, dacă părțile au indicat instanței datele corespunzătoare în acest scop. Dacă încunoștințarea s-a făcut telefonic, greșierul va întocmi un referat în care va arăta modalitatea de încunoștințare și obiectul acesteia. Judecătorii pot stabili pentru părți sau pentru reprezentanții acestora, precum și pentru alți participanți în proces îndatoriri în ceea ce privește prezentarea dovezilor cu înscrisuri, relații scrise, răspunsul scris la interogatoriul comunicat potrivit art. 222, asistarea și concursul la efectuarea în termen a expertizelor, precum și orice alte demersuri necesare soluționării cauzei. Dispozițiile alin. 2 se aplică în mod corespunzător. ----- Art. 132¹ a fost introdus de pct. 16 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 133

- (1) Cererea de chemare în judecata care nu cuprinde numele reclamantului sau al paratului, obiectul ei sau semnatura, va fi declarata nula.
- (2) Lipsa semnaturii se poate totuși împlini în tot cursul judecatii. Dacă pârâtul invocă lipsa de semnatura, reclamantul va trebui să semneze cel mai târziu la prima zi de infatisare urmatoare, iar când este prezent în instanța, în chiar sedinta în care a fost invocata nulitatea.

Articolul 134

Este socotita ca prima zi de infatisare aceea în care părțile, legal citate, pot pune concluzii.

Articolul 135

Cererea reconventionala și introducerea unei alte persoane în judecata, care nu se vor fi facut inaintea termenului prevăzut de lege, se vor judeca deosebit, afară de cazul când amandoua părțile consimt să se judece împreună.

Articolul 136

Excepțiile de procedură care nu au fost propuse în condițiile art. 115 și art. 132 nu vor mai putea fi invocate în cursul judecării, afară de cele de ordine publică, care pot fi invocate în cursul procesului, în cazurile și condițiile legii*). ----- Art. 136 a fost modificat de pct. 17 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. *) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț: Art. XXII din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010 prevede: "Art. XXII

- (1) Procesele în materie civilă în curs de judecată la data schimbării, potrivit prevederilor prezentei legi, a competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe. În caz de desființare, anulare sau casare cu trimitere spre rejudecare, dispozițiile prezentei legi privitoare la competență sunt aplicabile.
- (2) Dispozițiile art. 20, art. 105 alin. 1, art. 129 alin. 5 și 5¹, art. 136, art. 158 alin. 3, art. 159, art. 159¹, art. 281^{2a}, art. 297 alin. 1, art. 304 pct. 3, art. 312 alin. 6¹, art. 315 alin. 3¹, precum și ale art. 329-330⁷ din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai proceselor, cererilor și sesizărilor privind recursul în interesul legii, începute, respectiv formulate după intrarea în vigoare a prezentei legi.
- (3) Dispozițiile art. 373 alin. 1 din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai executărilor silite începute după intrarea în vigoare a acesteia.
- (4) În cazul litigiilor în materie comercială, aflate în procedura concilierii la data intrării în vigoare a prezentei legi, părțile pot conveni fie să continue această procedură, fie să recurgă la procedura medierii."

Articolul 137

- (1) Instanța se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedura, precum și asupra celor de fond care fac de prisos, în totul sau în parte, cercetarea în fond a pricinii.
- (2) Excepțiile nu vor putea fi unite cu fondul decât dacă pentru judecarea lor este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu dezlegarea în fond a pricinii.

Articolul 138

- (1) Dovezile care nu au fost cerute în condițiile art. 112, 115 și 132 nu vor mai putea fi invocate în cursul instanței, afară de cazurile: 1. abrogat;*) 2. când nevoia dovezii ar reiesi din dezbateri și partea nu o putea prevedea; 3. când administrarea dovezii nu pricinuieste amanarea judecatii; 4. când dovada nu a fost ceruta în condițiile legii, din pricina nestiintei sau lipsei de pregătire a părții, care nu a fost asistată sau reprezentată de avocat.**)
- (2) În cazurile prevăzute la pct. 2 și 4, partea adversa are dreptul la contraproba numai asupra aceluiași aspect.***)
- (3) În cazul amanarii, partea este obligată, sub pedeapsa decaderii, să depună, cu cel puțin 5 zile înainte de termenul fixat pentru judecata, copii certificate de pe inscripțiile invocate. ----- *) Pct. 1 al alin. (1) al art. 138 a fost abrogat prin Decretul nr. 208 din 12 august 1950. **) Pct. 4 al. alin.(1) al art. 138 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 49 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 4 al alin. (1) al art. 138 avea următorul conținut: "4. când dovada nu a fost ceruta în condițiile articolelor mai sus-aratate din pricina nestiintei și lipsei de pregătire a părții." ***) Alin. (2) al art. 138 a fost introdus prin art. 1 pct. 50 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000, fostul alin. (2) devenind alin. (3).

Articolul 139

- (1) Partea care a depus un in scris în copie certificată este datoare să aibă asupra sa la sedinta originalul in scrisului sau sa-l depuna mai înainte în pastrarea grefei, sub pedeapsa de a nu se tine seama de in scris.
- (2) Dacă partea potrivnică nu poate să-și dea seama de exactitatea copiei față cu originalul infatisat în sedinta, judecatorul va putea acorda un termen scurt, obligand partea să depună originalul în pastrarea grefei.

Articolul 140

- (1) In scrisurile depuse de părți rămân dobandite judecatii și nu se mai pot retrage fără in voirea părții potrivnice.
- (2) In scrisurile depuse în original nu vor putea fi retrase decat după ce se vor lasă copii legalizate de grefa instanței, la care s-a facut depunerea.

Articolul 141

- (1) Când se tagaduieste exactitatea traducerii în limba română sau a scrierii cu litere latine, facuta de parte, instanța poate dispune ca traducerea sau scrierea cu litere latine să se faca de un traducator autorizat sau, în lipsa, de o persoană de incredere, în care caz se vor aplica dispozitiile privitoare la experti.
- (2) Pârâtul va face aceasta cerere prin intampinare, iar reclamantul la primul termen de infatisare.

Articolul 142

- (1) Dacă partea sau martorul nu cunoaste limba română, se va folosi un traducator autorizat sau, în lipsa, o persoană de incredere, în care caz se vor aplica dispozitiile privitoare la experti.
- (2) Judecatorul poate îndeplini functiunea de traducator fără a depune jurament.

Articolul 143

Când cel ce urmeaza a fi ascultat este mut sau surd și nu poate fi înțeles, va fi pus sa scrie răspunsul. Dacă nu stie sa scrie, se va folosi un interpret, aplicandu-se dispozitiile privitoare la experti.

Articolul 144

Când cel obligat să semneze declaratiile facute nu vrea sau nu poate să semneze, se va face aratare în actul de procedura.

Articolul 144¹

În cazurile în care potrivit prevederilor Codului familiei, instanța de judecată urmeaza a asculta un copil minor, ascultarea se va face în camera de consiliu. Dacă, față de imprejurarile cauzei, instanța găsește potrivit, ea va asculta copilul minor fără ca părțile sau alte persoane să fie de față.

Articolul 145

Dezbaterile în continuare vor fi fixate în ședințe deosebite, chiar în afara orelor statornicite pentru judecarea pricinilor.

Articolul 146

Părțile vor putea fi indatorate, după închiderea dezbaterilor, să depună concluzii scrise sau prescurtari scrise, semnate de ele, a sustinerilor lor verbale. Părțile vor putea depune concluzii sau prescurtari chiar fără să fie obligate. Ele vor fi înregistrate.

Articolul 147

Dezbaterile urmate în sedinta se vor trece în incheierea de sedinta, care va fi semnata de judecatori și de greșier.

Articolul 148

- (1) La cerere, greșia va elibera copii de pe incheierea de sedinta, de pe hotărâre sau dispozitiv sau de pe celelalte inscrișuri aflate la dosar.
- (2) Copiile de pe incheieri, dispozitiv sau hotărâri se vor putea elibera numai după ce acestea au fost semnate de toți judecatorii, sub pedeapsa pentru greșieri de a fi urmariti ca falsificatori.
- (3) În cazul când dezbaterile s-au urmat în sedinta secreta, alte persoane decat părțile nu pot dobandi copii de pe incheieri, expertize sau declararii de martori decat cu incuviintarea presedintelui.

Articolul 149

Instanța va incuviinta stenografierea dezbaterilor, în total sau în parte, la cererea părții. În acest caz se vor aplica dispozitiile privitoare la experti.

Articolul 150

Când instanța se va socoti lamurita, președintele va declara dezbaterile închise.

Articolul 151

Pricina poate fi repusa pe rol, dacă instanța găsește necesare noi lamuriri.

Articolul 152

Dacă, la orice termen fixat pentru judecata, se infatiseaza numai una din părți, instanța, după ce va cerceta toate lucrarile din dosar și va asculta sustinerile părții, se va pronunță pe temeiul dovezilor administrate, putand primi exceptiile și apararile părții care lipseste.

Articolul 153

- (1) Partea care a depus cererea personal sau prin reprezentant legal sau convențional și a luat termenul în cunoștință, precum și partea care a fost prezentă la un termen de judecată, ea însăși sau printr-un reprezentant al ei, nu va fi citată în tot cursul judecății la acea instanță, prezumându-se că ea cunoaște termenele de judecată ulterioare. Aceste dispoziții îi sunt aplicabile și părții căreia, personal sau prin reprezentant legal sau convențional, i s-a înmănat, sub semnătură de primire, citația pentru un termen de judecată, considerându-se că, în acest caz, ea cunoaște și termenele de judecată ulterioare aceluia pentru care citația i-a fost înmănată.
- (2) Aceasta dispoziție nu se aplică: 1. în cazul redeschiderii judecatii după ce a fost suspendată; 2. în cazul stabilirii unui termen pentru chemarea la interogatoriu; 3. în cazul când procesul se repune pe rol; 4. în cazul militarilor în termen și al detinutilor.*)
- (3) Termenul de judecată nu poate fi preschimbat decât pentru motive temeinice, din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți. Completul de judecată investit cu judecarea cauzei hotărăște în camera de consiliu, fără citarea părților. Părțile vor fi citate de îndată pentru noul termen fixat. Dispozițiile art. 132¹ alin. 2 sunt aplicabile. ----- *) Art. 153 a fost modificat prin art. 1 pct. 51 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
- m)** Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 153 avea urmatorul continut: "Art. 153.
- (1) Partea care a fost prezenta la infatisare, ea insasi sau prin mandatar, chiar neimputernicit cu dreptul de a cunoaste termenul, nu va fi citata în tot cursul instanței, fiind presupusa ca cunoaste termenele urmatoare.
- (2) Aceasta dispoziție nu se aplică: 1. în cazul redeschiderii judecatii după ce a fost suspendată sau aminată fără termen; 2. în cazul sorocirii unui termen pentru chemarea la interogator sau juramint; 3. în cazul când pricina se repune pe rol.
- (4) Cererea se judeca în camera de consiliu. **) Alin. (3) al art. 153 a fost modificat prin art. 1 pct. 11 al Ordonanța de urgență nr. 59/2001 ***) publicată în
- m)** Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 153 avea urmatorul continut: "Termenul luat în cunoștința sau pentru care au fost trimise citatiile nu poate fi preschimbat, decit după citarea părților și pentru motive temeinice." ----- Alin. (3) al art. 153 a fost modificat de pct. 27 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. - ----- ***) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2001 privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedura civila, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 27 aprilie 2001 a fost respinsa prin LEGEA nr. 69 din 31 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 612 din 14 iulie 2005 și abrogată de art. IV din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 609 din 14 iulie 2005. Alin. (1) al art. 153 a fost modificat de pct. 18 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. Alin. (3) al art. 153 a fost modificat de pct. 19 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 154

Abrogat. *) ----- *) Art. 154 a fost abrogat prin art. 1 pct. 52 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 154 avea urmatorul continut: "Art. 154.

- (1) Partea care în orice chip a pricinuit aminarea judecatii va fi obligata, la cererea părții potrivnice, să-i plateasca o despăgubire pentru paguba pricinuita prin aminare.
- (2) Instanța hotaraste, după ascultarea părților, printr-o încheiere irevocabila.
- (3) Despăgubirea nu se inapoiaza, chiar dacă partea care a dobândit-o cade în pretentiile sale.
- (4) Dacă incheierea nu a fost executata în timpul judecatii, partea va putea cere ca despăgubirea să fie ținuta în seama la pronuntarea hotărârii.

Articolul 155

- (1) Amanarea judecatii în temeiul invoiei părților nu se poate incuviinta decat o singură dată în cursul instanței.
- (2) După o asemenea amanare, judecata, dacă părțile nu staruiesc, va fi suspendata și nu va fi redeschisa decat după plata sumelor prevăzute de legea timbrului pentru redeschiderea pricinilor.
- (3) Instanța este obligata sa cerceteze dacă amanarea ceruta de amandoua părțile pentru un motiv anumit nu tinde la o amanare prin invoiala părților; este socotita ca atare cererea de amanare la care cealalta parte s-ar putea impotrivi.

Articolul 155^{^1}

- (1) Când constata ca desfășurarea normala a procesului este împiedicată din vina părții reclamante, prin neindeplinirea obligațiilor prevăzute de lege ori stabilite în cursul judecatii, instanța poate suspenda judecata, aratand în încheiere care anume obligații nu au fost respectate. Dispozițiile art. 108^{^3} sunt aplicabile.
- (2) La cererea părții, judecata va fi reluata dacă obligațiile la care se referă alin. 1 au fost indeplinite și, potrivit legii, aceasta poate continua. Dispozițiile art. 155 alin. 2 se aplică în mod corespunzător. ----- Art. 155^{^1} a fost introdus prin art. 1 pct. 53 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în
- m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. Alin. 2 al art. 155^{^1} a fost modificat prin art. 1 pct. 12 al Ordonanța de urgenta nr. 59/2001 *) publicată în
- m) Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 155^{^1} avea urmatorul continut:: "(2) La cererea părții, judecata va fi reluata dacă obligațiile la care se referă alin. (1) au fost indeplinite și, potrivit legii, aceasta poate continua." ----- Art. 155^{^1} este reprodus astfel cum a fost modificat de pct. 28 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. ----- *) Ordonanța de urgenta a Guvernului nr. 59/2001 privind modificarea și completarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedura civila, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 27 aprilie 2001 a fost respinsa prin LEGEA nr. 69 din 31 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 612 din 14 iulie 2005 și abrogata de art. IV din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 156

- (1) Instanța va putea da un singur termen pentru lipsa de aparare, temeinic motivata.
- (2) Când instanța refuza amanarea judecatii pentru acest motiv, va amana, la cererea părții, pronuntarea în vederea depunerii de concluzii scrise.

Articolul 157

Pricinile în care procedura este indeplinita și care nu se pot judeca din lipsa de timp vor fi amanate, la cererea uneia din părți, la un termen scurt pentru când părțile nu se vor mai cita. Aceste pricini vor fi judecate cu precadere.

Articolul 158

- (1) Când în fața instanței de judecată se pune în discuție competența acesteia, ea este obligată să stabilească instanța competentă ori, dacă este cazul, un alt organ cu activitate jurisdicțională competent.
 - (2) Dacă instanța se declară competentă, va trece la judecarea pricinii, cel nemulțumit putând să facă, potrivit legii, apel sau recurs după darea hotărârii asupra fondului.
 - (3) Dacă instanța se declară incompetentă, hotărârea nu este supusă niciunei căi de atac, dosarul fiind trimis de îndată instanței competente sau, după caz, altui organ cu activitate jurisdicțională competent.**)
 - (4) Abrogat.
 - (5) Dacă incompetența nu este de ordine publică, partea care a făcut cererea la o instanță incompetentă nu va putea cere declararea incompetenței. ----- Alin. (2) și (3) ale art. 158 au fost modificate inițial de pct. 8 al art. 1 din LEGEA nr. 59 din 23 iulie 1993, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 177 din 26 iulie 1993. *) Alin. (3) al art. 158 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 54 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 158 avea următorul conținut: "
(3) Dacă instanța se declară incompetentă, ea va trimite dosarul instanței competente sau, după caz, altui organ cu activitate jurisdicțională competent, de îndată ce hotărârea a devenit irevocabilă.
Termenul pentru exercitarea căii de atac curge de la pronunțare." Alin. (3) al art. 158 a fost modificat de pct. 20 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. Alin. (4) al art. 158 a fost abrogat de pct. 21 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. **) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț: Art. XXII din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010 prevede: "Art. XXII
- (1) Procesele în materie civilă în curs de judecată la data schimbării, potrivit prevederilor prezentei legi, a competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe. În caz de desființare, anulare sau casare cu trimitere spre rejudecare, dispozițiile prezentei legi privitoare la competență sunt aplicabile.
 - (2) Dispozițiile art. 20, art. 105 alin. 1, art. 129 alin. 5 și 5¹, art. 136, art. 158 alin. 3, art. 159, art. 159¹, art. 281^{2a}, art. 297 alin. 1, art. 304 pct. 3, art. 312 alin. 6¹, art. 315 alin. 3¹, precum și ale art. 329-330⁷ din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai proceselor, cererilor și sesizărilor privind recursul în interesul legii, începute, respectiv formulate după intrarea în vigoare a prezentei legi.
 - (3) Dispozițiile art. 373 alin. 1 din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai executărilor silite începute după intrarea în vigoare a acesteia.

- (4) În cazul litigiilor în materie comercială, aflate în procedura concilierii la data intrării în vigoare a prezentei legi, părțile pot conveni fie să continue această procedură, fie să recurgă la procedura medierii." Articolul 159*) Necompetența este de ordine publică sau privată. Necompetența este de ordine publică: 1. în cazul încălcării competenței generale, când procesul nu este de competența instanțelor judecătorești; 2. în cazul încălcării competenței materiale, când procesul este de competența unei instanțe de alt grad; 3. în cazul încălcării competenței teritoriale exclusive, când procesul este de competența unei alte instanțe de același grad și părțile nu o pot înlătura. În toate celelalte cazuri, necompetența este de ordine privată. ----- Art. 159 a fost modificat de pct. 22 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. *) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț: Art. XXII din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010 prevede: "Art. XXII
- (1) Procesele în materie civilă în curs de judecată la data schimbării, potrivit prevederilor prezentei legi, a competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe. În caz de desființare, anulare sau casare cu trimitere spre rejudecare, dispozițiile prezentei legi privitoare la competență sunt aplicabile.
- (2) Dispozițiile art. 20, art. 105 alin. 1, art. 129 alin. 5 și 5¹, art. 136, art. 158 alin. 3, art. 159, art. 159¹, art. 281^{2a}, art. 297 alin. 1, art. 304 pct. 3, art. 312 alin. 6¹, art. 315 alin. 3¹, precum și ale art. 329-330⁷ din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai proceselor, cererilor și sesizărilor privind recursul în interesul legii, începute, respectiv formulate după intrarea în vigoare a prezentei legi.
- (3) Dispozițiile art. 373 alin. 1 din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai executărilor silite începute după intrarea în vigoare a acesteia.
- (4) În cazul litigiilor în materie comercială, aflate în procedura concilierii la data intrării în vigoare a prezentei legi, părțile pot conveni fie să continue această procedură, fie să recurgă la procedura medierii." Articolul 159¹*) Necompetența generală a instanțelor judecătorești poate fi invocată de părți ori de către judecător în orice stare a pricinii. Necompetența materială și teritorială de ordine publică poate fi invocată de părți ori de către judecător la prima zi de înfățișare în fața primei instanțe, dar nu mai târziu de începerea dezbaterilor asupra fondului. Necompetența de ordine privată poate fi invocată doar de către părât prin întâmpinare sau, când întâmpinarea nu este obligatorie, cel mai târziu la prima zi de înfățișare. La prima zi de înfățișare, judecătorul este obligat, din oficiu, să verifice și să stabilească dacă instanța sesizată este competentă general, material și teritorial să judece pricina, consemnând în cuprinsul încheierii de ședință temeiurile de drept pentru care constată competența instanței sesizate. Verificarea competenței conform alin. 4 nu împiedică formularea excepțiilor de necompetență în cazurile și condițiile prevăzute la alin. 1-3, asupra cărora judecătorul se va pronunța în condițiile legii. ----- Art. 159¹ a fost introdus de pct. 23 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010. *) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț: Art. XXII din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010 prevede: "Art. XXII
- (1) Procesele în materie civilă în curs de judecată la data schimbării, potrivit prevederilor prezentei legi, a competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe. În caz de desființare, anulare sau casare cu trimitere spre rejudecare, dispozițiile prezentei legi privitoare la competență sunt aplicabile.

- (2) Dispozițiile art. 20, art. 105 alin. 1, art. 129 alin. 5 și 5¹, art. 136, art. 158 alin. 3, art. 159, art. 159¹, art. 281^{2a}, art. 297 alin. 1, art. 304 pct. 3, art. 312 alin. 6¹, art. 315 alin. 3¹, precum și ale art. 329-330⁷ din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai proceselor, cererilor și sesizărilor privind recursul în interesul legii, începute, respectiv formulate după intrarea în vigoare a prezentei legi.
- (3) Dispozițiile art. 373 alin. 1 din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică numai executărilor silite începute după intrarea în vigoare a acesteia.
- (4) În cazul litigiilor în materie comercială, aflate în procedura concilierii la data intrării în vigoare a prezentei legi, părțile pot conveni fie să continue această procedură, fie să recurgă la procedura medierii."

Capitolul III - Judecata · Secțiunea II - Excepțiile de procedura și excepția puterii de lucru judecat

Articolul 160

În cazul declarării necompetenței, dovezile administrate în instanța necompetentă rămân castigate judecătii și instanța competentă nu va dispune refacerea lor decât pentru motive temeinice.

Capitolul III - Judecata · Secțiunea II - Excepțiile de procedura și excepția puterii de lucru judecat

Articolul 161

- (1) Când instanța constată lipsa capacității de exercitiu a drepturilor procedurale a părții sau când reprezentantul părții nu face dovada calității sale, se poate da un termen pentru împlinirea acestor lipsuri.
- (2) Dacă lipsurile nu se împlinesc, instanța va anula cererea.

Capitolul III - Judecata · Secțiunea II - Excepțiile de procedura și excepția puterii de lucru judecat

Articolul 162

Excepțiile de procedura de ordine publică pot fi ridicate înaintea instanței de recurs numai când nu este nevoie de o verificare a împrejurărilor de fapt în afara dosarului.

Capitolul III - Judecata · Secțiunea II - Excepțiile de procedura și excepția puterii de lucru judecat

Articolul 163

- (1) Nimeni nu poate fi chemat în judecata pentru aceeași cauză, același obiect și de aceeași parte înaintea mai multor instanțe.
- (2) Aceasta excepție se va putea ridica de părți sau de judecător în orice stare a pricinii în fața instanțelor de fond.
- (3) Dacă excepția este primită, dosarul se va trimite instanței care a fost mai întâi investită, iar în cazul când pricinile se afla în judecata unor instanțe de grade deosebite la instanța cu grad mai înalt.

Articolul 164

- (1) Părțile vor putea cere intrunirea mai multor pricini ce se afla inaintea aceleasi instante sau instante deosebite, de acelasi grad, în care sunt aceleasi părți sau chiar împreună cu alte părți și al caror obiect și cauza au între dansle o strinsa legătură.
- (2) Intrunirea poate fi facuta de judecator chiar dacă părțile nu au cerut-o.
- (3) Dosarul va fi trimis instanței mai întâi investita, afara numai dacă amandoua părțile cer trimiterea lui la una din celelalte instante.
- (4) Când una din pricini este de competența unei instante, și părțile nu o pot inlatura, intrunirea se va face la acea instanța.

Articolul 165

În orice stare a judecatii se pot desparti pricinile intrunite, dacă instanța socoteste ca numai una din ele este în stare de a fi judecata.

Articolul 166

Excepția puterii lucrului judecat se poate ridica, de părți sau de judecator, chiar inaintea instanțelor de recurs. 1. Dispozitii generale

Articolul 167

- (1) Dovezile se pot incuviinta numai dacă instanța socoteste ca ele pot sa aduca dezlegarea pricinii, afară de cazul când ar fi primejdie ca ele să se piarda prin intarziere.
- (2) Ele vor fi administrate înainte de începerea dezbaterilor asupra fondului.
- (3) Dovada și dovada contrarie vor fi administrate pe cat cu putinta în acelasi timp.
- (4) Când dovada cu martori a fost incuviintata în condițiile art. 138, dovada contrara va fi ceruta sub pedeapsa decaderii în aceeasi sedinta, dacă amandoua părțile sunt de față.
- (5) Partea lipsa la incuviintarea dovezii este obligata sa ceara dovada contrarie la sedinta urmatoare, iar în caz de impiedicare, la prima zi când se infatiseaza.

Articolul 168

- (1) Incheierea prin care se incuviinteaza dovezile va arata faptele ce vor trebui dovedite, precum și mijloacele de dovada incuviintate pentru dovedirea lor.
- (2) Administrarea dovezilor se va face în ordinea statornicita de instanța.
- (3) Când o parte renunța la dovezile ce a propus, cealalta parte poate să și le insuseasca.

Articolul 169

- (1) Administrarea probelor se face în fața instanței de judecată, dacă legea nu dispune astfel.*) Alin. (2) -(3). Abrogate.**)
- (4) Când administrarea dovezilor urmeaza să se faca în alta localitate, ea se va îndeplini, prin delegatie, de către o instanța de acelasi grad sau chiar mai mica în grad, dacă în acea localitate nu exista o instanța de acelasi grad. Dacă felul dovezii ingaduie și părțile se invoiesc, instanța care administreaza dovada poate fi scutita de citarea părților. ----- *) Alin. (1) al art. 169 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 55 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin.(1) al art. 169 avea urmatorul continut: "(1) Administrarea dovezilor se face în fața instanței de judecată". **) Alin. (2) și (3) ale art. 169 au fost abrogate prin Decretul nr. 38 din 16 februarie 1969.

Articolul 170

- (1) Când s-a incuviintat o cercetare locala, expertiza sau dovada cu martori, partea care a propus-o este obligata ca, în termen de 5 zile de la incuviintare, să depună suma statornicita de instanța pentru cheltuielile de cercetare, drumul și despăgubirea martorilor sau plata expertului; recipisa se va depune la grefa instanței.
- (2) Când s-au incuviintat părților dovezi potrivit dispozițiilor art. 138 pct. 2 și 4, termenul de mai sus poate fi prelungit până 15 zile.
- (3) Neindeplinirea acestor obligații atrage decaderea, pentru acea instanța, din dovada incuviintata.
- (4) Depunerea sumei se va putea însă face și după împlinirea termenului, dacă prin aceasta nu se amana judecata.

Articolul 171

Partea decazută din dreptul de a administra o dovadă va putea totuși să se apere, discutând în fapt, și în drept temeinicia sustinerilor și a dovezilor părții potrivnice.

Articolul 171¹

În cazurile în care proba a fost dispusă din oficiu sau la cererea procurorului în procesul pornit de acesta în condițiile art. 45 alin. 2, instanța va stabili, prin încheiere, cheltuielile de administrare a probei și partea care trebuie să le plătească, putându-le pune și în sarcina ambelor părți. ----- Art. 171¹ a fost introdus de pct. 29 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005. 2. Dovada cu înscrisuri

Articolul 172

- (1) Când partea învederează ca partea potrivnică detine un înscris privitor la pricina, instanța poate ordona infatisarea lui.
 - (2) Cererea de infatisare nu poate fi respinsă dacă înscrisul este comun părților sau dacă însăși partea potrivnică s-a referit în judecata la înscris ori dacă, după lege, ea este obligată să infatiseze înscrisul.
-

Articolul 173

Instanța va respinge cererea de infatisare a înscrisului, în întregime sau în parte, în cazurile: 1. când cuprinsul înscrisului privește chestiuni cu totul personale; 2. când infatisarea înscrisului ar încălca îndatorirea de a păstra secretul; 3. când infatisarea ar atrage urmărirea penală împotriva părții sau a unei alte persoane, ori ar expune-o disprețului public.

Articolul 174

Dacă partea refuză să răspundă la interogatoriul ce s-a propus în dovedirea detinerii sau existenței înscrisului, dacă reiese din dovezile administrate că l-a ascuns sau l-a distrus sau dacă, după ce s-a dovedit detinerea înscrisului, nu-l infatisează la cererea instanței, aceasta va putea socoti că dovedite pretensiile părții care a cerut infatisarea, cu privire la cuprinsul acelui înscris.

Articolul 175

(1) Dacă înscrisul se găsește în pastrarea unei autorități sau a altei persoane, instanța va dispune aducerea lui în termenul fixat în acest scop. Cel care detine înscrisul este îndreptatit să refuze aducerea acestuia în cazurile prevăzute de art. 173.

(2) Infatisarea și aducerea înscrisului se fac pe cheltuiala părții care a cerut dovada; suma de plată va fi stabilită prin încheiere irevocabilă.*) ----- *) Art. 175 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 56 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în

m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 175 avea următorul conținut: "Art. 175.

(1) Dacă înscrisul se găsește în pastrarea unei autorități, instanța va lua măsuri pentru aducerea lui, putând pronunța împotriva sefului autorității, în caz de refuz neintemeiat, despăgubiri pentru fiecare zi de întârziere.

(2) Dacă înscrisul este detinut de o altă persoană, aceasta va putea fi citată ca martor, punându-i-se în vedere să aducă înscrisul în instanța, sub pedeapsa plății de despăgubiri pentru fiecare zi de întârziere. Aceasta este îndreptată să refuze aducerea înscrisului în cazurile prevăzute de art. 173.

(3) Infatisarea și aducerea înscrisului se fac pe cheltuiala părții care a cerut dovada; suma de plată va fi statornicită prin încheiere irevocabilă.

Articolul 176

(1) Instanța nu va putea cere trimiterea cartilor funciare și a planurilor, a registrelor autorităților, precum și a înscrisurilor originale depuse la instanțe sau notari publici.

(2) Cercetarea acestor înscrisuri se va face, cu citarea părților, de un magistrat delegat sau, dacă înscrisul se găsește în alta localitate, prin delegație, de către instanța respectivă. 3. Verificarea de scripte

Articolul 177

(1) Acela care și-a opus un înscris sub semnatura privată este dator, fie să recunoască, fie să tagaduiască scrisul ori semnatura.

(2) Mostenitorii sau urmașii în drepturi ai aceluia de la care se pretinde a fi înscrisul pot declara că nu cunosc scrisul sau semnatura acestuia.

Articolul 178

- (1) Când una din părți declara că nu recunoaste fie scrisul, fie semnatura instanța va pasi la verificarea in scrisului.
- (2) Spre acest sfârșit, președintele instanței va obliga pe cel caruia i se atribuie scrierea sau semnatura sa scrie și să semneze sub dictarea sa, părți din in scris.
- (3) Refuzul de a scrie va putea fi socotit ca o recunoastere a scrisului.

Articolul 179

- (1) Dacă instanța, după verificarea in scrisului cu scrisul sau semnatura facuta în fața ei sau cu alte in scrisuri, nu este lamurita, va dispune ca verificarea să se faca prin expert, obligand părțile să depună de îndată in scrisuri pentru verificare.
- (3) Se primesc ca atare: 1. in scrisurile autentice; 2. in scrisurile private, netagaduite de părți; 3. partea din in scris netagaduita; 4. scrisul sau semnatura facuta inaintea instanței;
- (4) In scrisurile depuse pentru verificare vor fi semnate de presedinte, grefier și părți.
- (5) Părțile iau cunoștința de in scrisuri în sedinta.

Articolul 180

- (1) Dacă una din părți declara ca scrisul sau semnatura este falsa și cealalta parte nu este de fața, instanța va dispune infatisarea părților în persoana, la alt termen, când partea care a invocat in scrisul va arata mijloacele sale de aparare și va depune in scrisul pentru verificare.
- (2) Părțile pot fi reprezentate și prin mandatar cu procura speciala, dacă dovedesc o impiedicare bine intemeiata.

Articolul 181

- (1) Președintele va constata, prin proces-verbal, starea materiala a in scrisului defaimat, dacă exista pe el ștersături, adaugiri sau indreptari, apoi îl va semna, spre neschimbare și-l va incredinta grefei, după ce va fi semnat de grefier și de părți.
- (2) Dacă părțile nu vor sau nu pot să semneze, se va face aratare în procesul-verbal.

Articolul 182

- (1) La ziua fixata, președintele întreaba partea care a infatisat in scrisul dacă înțelege să se foloseasca de el.
- (2) Dacă partea lipseste, nu voieste sa răspundă sau declara că nu se mai folosește de in scris, acesta va fi inlaturat.
- (3) Dacă partea care a defaimat in scrisul ca fals lipseste sau nu voieste sa răspundă sau nu staruie în declaratie, in scrisul va fi socotit ca recunoscut.

Articolul 183

Dacă partea care defaima in scrisul ca fals arata pe autorul sau complicele falsului, instanța poate suspenda judecata pricinii, inaintand in scrisul procurorului împreună cu procesul-verbal ce se va incheia.

Articolul 184

Când nu este caz de judecată penala, sau dacă actiunea publică s-a stins sau s-a prescris, falsul se va cerceta de instanța civila, prin orice mijloace de dovada.

Articolul 185

Abrogat. *) ----- *) Art. 185 a fost abrogat prin art. 1 pct. 57 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 185 avea urmatorul continut: "Art. 185. Cel care a cerut o verificare de scripte va putea fi condamnat la o amenda de 3000 lei până la 10000 lei și la despăgubiri, dacă se dovedeste ca in scrisul a fost scris de el." 4. Dovada cu martori

Articolul 186

- (1) Când instanța a incuviintat dovada cu martori, ea va dispune ascultarea acelor care au fost propusi prin cerere și intampinare.
- (2) În cazurile prevăzute de art. 138 pct. 2 și 4, lista martorilor se va depune, sub pedeapsa decaderii, în termen de 5 zile de la incuviintare.
- (3) Inlocuirea martorilor nu se va incuviinta decat în caz de moarte, disparitie sau motive bine intemeiate, în care caz, lista se va depune în termenul și sub pedeapsa mai sus-aratate.
- (4) Decaderea din dovada cu martori pentru neindeplinirea obligațiilor prevăzute de art. 170 se acopera dacă acestia se infatiseaza la termenul fixat pentru ascultarea lor.

Articolul 187

Instanța va putea margini numărul martorilor propusi.

Articolul 188

- (1) Împotriva martorului care lipseste la prima citare, instanța poate emite mandat de aducere.*)
- (2) În pricinile urgente, se poate dispune aducerea martorilor cu mandat chiar la primul termen.
- (3) Dacă, după mandatul de aducere, martorul nu se infatiseaza, instanța va putea pasi la judecata.
- (4) Instanța poate incuviinta ascultarea martorului la locuinta sa, când acesta este impiedicat de a veni în instanța. ----- *) Alin. (1) al art. 188 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 58 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 188 avea urmatorul continut: "(1) Împotriva martorului care lipseste la prima citare, instanța va da mandat de aducere, putind aplica, prin încheiere executorie, și o amenda de la 500 lei la 3000 lei; amenda se va putea ridica pentru motive temeinice."

Articolul 189

Nu pot fi ascultati ca martori: 1. rudele și afinii până la gradul al treilea inclusiv; 2. sotul, chiar despartit; 3. interzisii și cei declarati de lege incapabili de a marturisi; 4. cei condamnati pentru juramant*) sau marturie mincinoasa.

(2) Părțile pot conveni, expres sau tacit, să fie ascultate ca martori și persoanele prevăzute la alin. (1) punctele 1 și 2.***) ----- *) A se vedea nota de la art. 31. **) Alin. (2) al art. 189 a fost introdus prin art. 1 pct. 59 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în

m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 190

În pricinile privitoare la starea civila sau divort se vor putea asculta rudele și afinii mai sus-aratati, în afară de descendentii.

Articolul 191

Sunt scutiti de a fi martori: 1. slujitorii cultelor, medicii, moasele, farmacistii, avocatii, notarii publici și orice alti muncitori pe care legea îi obliga sa pastreze secretul cu privire la faptele încredințate lor în exercitiul indeletnicirii; 2. funcționarii publici și fostii functionari publici, asupra imprejurarilor secrete de care au avut cunoștința în aceasta calitate; 3. cei care prin raspunsurile lor s-ar expune ei insisi sau ar expune pe vreuna din persoanele aratate în art. 189 la punctele 1 și 2 la o pedeapsă penala sau la dispretul public.*) ----- *) Pct. 3 al alin. (1) al art. 191 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 60 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în

m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 3 al alin. (1) al art. 191 avea urmatorul continut: "3. cei care prin raspunsurile lor s-ar expune ei insisi sau ar expune pe vreuna din persoanele aratate în art. 189 la punctele 1 și 2 la o pedeapsă penala sau la dispretul public; în aceste cazuri, motivul de scutire va fi dovedit prin juramint. Persoanele aratate la punctele 1 și 2, în afară de slujitorii cultelor, vor fi obligati să depună dacă au fost dezlegate de indatorirea pastrarii secretului de cel interesat sau autoritatea interesata la pastrarea lui."

Articolul 192

Președintele, înainte de a lua marturia, va cere martorilor sa arate: 1. numele, indeletnicirea, locuinta și vârsta; 2. dacă este ruda sau afin cu una din părți și în ce grad; 3. dacă se afla în serviciul uneia din părți; 4. dacă este în judecata, în dusmanie sau în legaturi de interes cu vreuna din părți.

Articolul 193

- (1) Înainte de a fi ascultat, martorul depune urmatorul jurament: "Jur ca voi spune adevarul și că nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu. Asa să-mi ajute Dumnezeu!"
- (2) În timpul depunerii juramantului, martorul tine mana pe cruce sau pe Biblie.
- (3) Referirea la divinitate din formula juramantului se schimba potrivit credinței religioase a martorului.
- (4) Martorului de alta religie decat cea creștina nu îi sunt aplicabile prevederile alin. 2.
- (5) Martorul fără confesiune va depune urmatorul jurament: "Jur pe onoare și conștiința ca voi spune adevarul și că nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu".
- (6) Martorii care din motive de conștiința sau confesiune nu depun juramantul vor rosti în fața instanței următoarea formula: "Ma oblig ca voi spune adevarul și că nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu".
- (7) Situațiile la care se referă alin. 3, 4, 5 și 6 se retin de organul judiciar pe baza afirmațiilor facute de martor.
- (8) După depunerea juramantului, președintele va pune în vedere martorului ca, dacă nu va spune adevarul, savarsește infracțiunea de marturie mincinoasă.
- (9) Despre toate acestea se face mențiune în declarația scrisă.
- (10) Minorul care nu a implinit 14 ani nu depune juramint; i se atrage însă atenția sa spuna adevarul. -----
Art. 193 a fost modificat de pct. 9 al art. 1 din LEGEA nr. 59 din 23 iulie 1993, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 194

Abrogat.*) ----- *) Art. 194 a fost abrogat prin art. 1 pct. 61 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 194 avea urmatorul continut: "Art. 194.

- (1) Martorul care fără motiv întemeiat refuza să depună marturia va fi sancționat, prin încheiere executorie, cu amendă de la 1000 lei la 5000 lei, putind fi obligat și la despăgubiri față de partea vatamata. Alin. (2)-(3). Abrogate".

Articolul 195

Copilul mai mic de 14 ani și persoanele care din pricina debilitatii mintale sau în mod vremelnic sunt lipsite de discernamant pot fi ascultate, însă la aprecierea depozitiei, instanța va ține seama de situația speciala a martorului.

Articolul 196

- (1) Fiecare martor va fi ascultat deosebit, cei neascultați neputând fi de față.
- (2) Ordinea ascultării martorilor va fi statornicită de presedinte, ținând seama și de cererea părților.
- (3) După ascultare, martorul rămâne în sala de sedință până la sfârșitul cercetării, afara numai dacă instanța hotărăște altfel. Martorul nu are voie să citească un răspuns scris de mai înainte; el se poate folosi însă de însemnări cu încuviințarea presedintelui, dar numai cu privire la cifre sau denumiri.

Articolul 197

- (1) Martorii pot fi din nou întrebați, dacă instanța găsește de cuviință.
- (2) Martorii ale căror aratări nu se potrivesc vor fi din nou întrebați, fiind puși față.
- (3) Dacă instanța găsește că întrebarea pusă de parte nu poate să aducă la dezlegarea pricinii, este jignitoare sau tinde să dovedească un fapt a cărui dovedire e oprită de lege, nu o va încuviința. Instanța, la cererea părții, va trece în încheierea de sedință atât întrebarea cât și motivul pentru care s-a înlăturat.

Articolul 198

- (1) Marturia se va scrie de greșier, după dictarea presedintelui sau a judecătorului delegat, și va fi semnată pe fiecare pagină și la sfârșitul ei de judecător, greșier și martor, după ce acesta a luat cunoștința de cuprins. Dacă martorul nu vrea să scrie sau nu poate să semneze, se face vorbire despre aceasta.
- (2) Orice adăugiri, ștersături sau schimbări în cuprinsul marturiei trebuie încuviințate și semnate de judecător, de greșier și martor, sub pedeapsa de a nu fi ținute în seamă.
- (3) Locurile nescrise din declarație trebuie împlinite cu linii, astfel încât să nu se poată adăuga nimic.

Articolul 199

Dacă din cercetare reiese bănuieli puternice de marturie mincinoasă sau de mituire de martor, instanța va încheia proces-verbal și va trimite pe martor în fața autorităților penale.

Articolul 200

- (1) Martorul poate cere să i se platească cheltuielile de drum și să fie despăgubit după starea sau indeletnicirea sa și potrivit cu departarea domiciliului și timpul pierdut.
- (2) Încheierea instanței este executorie.*) ----- *) Alin. (2) al art. 200 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 62 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 200 avea următorul conținut: "(2) Încheierea instanței sau a judecătorului delegat este executorie." 5. Expertiza

Articolul 201

- (1) Când pentru lămurirea unor împrejurări de fapt instanța consideră necesar să cunoască părerea unor specialiști, va numi, la cererea părților ori din oficiu, unul sau trei experți, stabilind prin încheiere punctele asupra cărora ei urmează să se pronunțe, după care va putea convoca o audiere în camera de consiliu, în cadrul căreia va solicita expertului să se pronunțe cu privire la costul estimativ al lucrării ce urmează a fi efectuată, cât și cu privire la durata de timp necesară efectuării expertizei. Poziția părților, respectiv a părții care a solicitat proba va fi consemnată în încheiere. În funcție de poziția expertului, a părților, respectiv a părții care a solicitat proba, instanța va fixa termenul de depunere a raportului de expertiză și condițiile de plată a cheltuielilor necesare efectuării expertizei. Dispozițiile art. 213 alin. 2 sunt aplicabile.
- (2) Când este necesar, instanța va solicita efectuarea expertizei unui laborator sau unui institut de specialitate.
- (3) În domeniile strict specializate, în care nu există experți autorizați, din oficiu sau la cererea oricareia dintre părți judecătorul poate solicita punctul de vedere al uneia sau mai multor personalități ori specialiști din domeniul respectiv. Punctul de vedere va fi prezentat în camera de consiliu sau în ședința publică, părțile fiind îndreptățite să pună și ele întrebări.
- (4) Dispozițiile referitoare la expertiză, cu excepția celor privind aducerea cu mandat, sancționarea cu amendă și obligarea la plata de despăgubiri, sunt aplicabile în mod corespunzător în cazurile prevăzute la alin. 2 și 3.
- (5) La efectuarea expertizei în condițiile alin. 2 pot participa și experți desemnați de părți, dacă prin lege nu se dispune altfel. ----- *) Art. 201 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 63 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 201 avea următorul conținut: "Art. 201. Când pentru lămurirea unor împrejurări de fapt, instanța socotește de cuviință să cunoască părerea unor specialiști, va numi unul sau trei experți, statornicind punctele asupra cărora ei urmează să se pronunțe." Alin. (1) al art. 201 a fost modificat de pct. 24 al art. I din LEGEA nr. 202 din 25 octombrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Articolul 202

- (1) Dacă părțile nu se invoiesc asupra numirii expertilor, ei se vor numi de către instanța, prin tragere la sorti, în sedinta publică, de pe lista întocmită și comunicata de către biroul local de expertiza, cuprinzând persoanele înscrise în evidenta celor autorizate, potrivit legii, să efectueze expertize judiciare.
- (2) Incheierea de numire va stabili și plata expertilor.*) ----- *) Art. 202 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 64 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în
- m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 202 avea urmatorul continut: "Art. 202. Expertii se vor numi de către instanța, dacă părțile nu se invoiesc asupra numirii lor. Incheierea de numire va statornici și plata convenita expertilor." ----- Alin. (1) al art. 202 a fost modificat de pct. 30 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005.

Articolul 203

- Abrogat. *) ----- *) Art. 203 a fost abrogat prin art. 1 pct. 65 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000 publicată în
- m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 203 avea urmatorul continut: "Art. 203. Nu vor fi numiti experti: 1. minorii și interzisii; 2. falșiți; 3. cei condamnați pentru crima sau pentru delict de fals, furt, inselaciune, abuz de incredere, marturii mincinoase, infractiuni contra bunelor moravuri, vagabondaj, abuz de putere, specula ilicita, sabotaj economic, dare sau luare de mita, trafic de influența, delapidare, rupere de sigilii, sustragere, delictes contra sigurantei interioare și exterioare a statului, calomnie sau denuntare calomnioasa."

Articolul 204

- (1) Expertii se pot recuza pentru aceleasi motive ca și judecatorii.
- (2) Recuzarea trebuie să fie ceruta în termen de 5 zile de la numirea expertului, dacă motivul ei exista la această dată; în celelalte cazuri termenul va curge de la data când s-a ivit motivul de recuzare.
- (3) Recuzarile se judeca în sedinta publică, cu citarea părților și a expertului.

Articolul 205

- (1) Dispozițiile privitoare la citare, aducerea cu mandat și sancționarea martorilor care lipsesc sunt deopotrivă aplicabile expertilor.
- (2) Dacă expertul nu se infatisează, instanța poate dispune înlocuirea lui.
- (3) Abrogat. *) ----- *) Alin. (3) al art. 205 a fost abrogat prin art. 1 pct. 66 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 205 avea următorul conținut: "
(3) Expertul care refuza, fără motiv întemeiat, să îndeplinească sarcina care i s-a încredințat, va fi sancționat, prin încheiere executorie, cu amendă de la 1000 lei la 5000 lei și obligat la despăgubiri față de partea vătămată."

Articolul 206

Abrogat. ----- *) Art. 206 a fost reintrodus prin art. 1 pct. 67 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în

- m)** Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. Prin abrogarea pct. 67 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
- m)** Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000, care reintroducea acest articol, de către pct. 31 al art. I din LEGEA nr. 219 din 6 iulie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005, se revine la forma sa abrogată prin Decretul nr. 38/1959.

Articolul 207

Dacă experții pot să-și dea de îndată părerea vor fi ascultați chiar în ședință, iar părerea lor se va trece într-un proces verbal, întocmit potrivit art. 198.

Articolul 208

- (1) Dacă pentru expertiză este nevoie de o lucrare la fața locului, ea nu poate fi făcută decât după citirea părților prin carte poștală recomandată, cu dovada de primire, arătând zilele și orele când începe și continuă lucrarea. Dovada de primire va fi alăturată lucrării expertului.
- (2) Părțile sunt obligate să dea expertului orice lamuriri în legătură cu obiectul lucrării.

Articolul 209

- (1) Expertul numit este dator să-și depuna lucrarea cu cel puțin 5 zile înainte de termenul fixat pentru judecata. Alin. (2) și (3). Abrogate.*) ----- *) Alin. (2) și (3) ale art. 209 au fost abrogate prin art. 1 pct. 68 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
- m)** Of. nr. 479 din octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) și (3) ale art. 209 aveau următorul continut: "(2) Nedepunerea lucrării în termen va fi sanctionată cu amendă de la 500 la 3000 lei.
- (3) Încheierea de condamnare este executorie. Amenda nu se va putea ridica decît pentru motive încheiate."

Articolul 210

Când sunt mai mulți experți cu pareri deosebite lucrarea trebuie să cuprindă parerea motivată a fiecăruia.

Articolul 211

Expertii sunt datori să se infatiseze înaintea instanței spre a da lamuriri ori de câte ori li se va cere, caz în care au dreptul la despăgubiri, ce se vor stabili prin încheiere executorie. *) ----- *) Art. 211 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 69 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în

- m)** Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 211 avea următorul continut: "Art. 211. Expertii sunt datori să se infatiseze înaintea instanței spre a da deslături ori de câte ori li se va cere, în care caz au dreptul la despăgubiri ce se vor statornici prin încheiere executorie. Când nu se infatiseaza, li se va aplica amenda prevăzută la art. 205."

Articolul 212

- (1) Dacă instanța nu este lamurită prin expertiza făcută, poate dispune întregirea expertizei sau o nouă expertiza.
- (2) Expertiza contrară va trebui cerută motivat la primul termen după depunerea lucrării.

Articolul 213

- (1) Expertii care vor cere sau vor primi mai mult decat plata statornicita se vor pedepsi pentru luare de mita.
- (2) La cererea expertilor, ținându-se seama de lucrare, instanța le va putea mari plata cuvenita prin încheiere executorie data cu citarea părților.

Articolul 214

Dacă expertiza se face de o alta instanța prin delegatie, numirea expertilor și statornicirea platii ce li se cuvine se va putea lasă în sarcina acestei instante. 6. Cercetarea la fața locului

Articolul 215

În cazul când instanța va socoti de trebuinta, va putea hotari ca intregul ei sau numai unul din magistrați sa mearga la fața locului spre a se lamuri asupra unor împrejurări de fapt care se vor arata prin încheiere.

Articolul 216

- (1) Cercetarea la fața locului se va face cu citarea părților, putandu-se asculta martorii și expertii pricinii.
- (2) Despre cele urmate la fața locului se va incheia proces-verbal.

Articolul 217

Când instanța merge la fața locului, va fi însoțită de procuror, în cazurile în care prezenta acestuia este ceruta de lege. 7. Interogatoriul

Articolul 218

Se va putea incuviinta chemarea la interogator, când este privitor la fapte personale, care, fiind în legătură cu pricina, pot duce la dezlegarea ei.

Articolul 219

- (1) Cel chemat va fi întrebat de către presedinte asupra fiecarui fapt în parte.
- (2) Cu incuviintarea presedintelui, fiecare dintre judecatori, procurorul, precum și partea potrivnică pot pune de-a dreptul întrebări celui chemat la interogator.
- (3) Partea nu are voie să citească un răspuns scris de mai înainte. Ea se poate folosi însă de însemnări, cu incuviintarea presedintelui, dar numai cu privire la cifre sau denumiri.
- (4) Dacă partea declară că pentru a răspunde trebuie să cerceteze înscrisuri, se va putea soroci un nou termen pentru interogator.

Articolul 220

Reprezentantul legal poate fi chemat personal la interogatoriu pentru actele încheiate și faptele savarsite de el în această calitate.*) ----- *) Art. 220 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 64 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în

- m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 202 avea următorul conținut: "Art. 220. Reprezentantul legal, curatorul sau consiliul judiciar*) pot fi chemați personal la interogator pentru actele încheiate și faptele savarsite de ei în această calitate."

Articolul 221

- (1) Răspunsurile la interogator vor fi trecute pe aceeași foaie cu întrebările. Interogatoriul va fi semnat pe fiecare pagină de presedinte, grefier, de cel care l-a propus, precum și de partea care a răspuns după ce a luat cunoștința de cuprins. Tot astfel vor fi semnate adaugirile, stersaturile sau schimbările aduse, sub pedeapsa de a nu fi tinute în seama.
- (2) Dacă părțile nu voiesc sau nu pot să semneze, se va face aratare în josul interogatoriului.

Articolul 222

- (1) Statul și celelalte persoane juridice de drept public, precum și persoanele juridice de drept privat, vor răspunde în scris la interogatoriul ce li se va comunica.
- (2) Se exceptează societățile comerciale de persoane, ai caror asociați cu drept de reprezentare vor fi citați personal la interogator.

Articolul 223

- (1) Partea care are domiciliu în străinătate va putea fi interogată prin cel care o reprezintă în judecată.
- (2) În acest caz, interogatoriul va fi comunicat în scris mandatarului, care va depune răspunsul părții dat în cuprinsul unei procuri speciale și autentice. Dacă mandatarul este avocat, procura specială certificată de acesta este îndestulătoare.

Articolul 224

Instanța poate încuviința luarea interogatoriului la locuința, dacă partea este împiedicată de a veni în fața instanței.

Articolul 225

Dacă partea, fără motive temeinice, refuză să răspundă la interogator sau nu se infatisează, instanța poate socoti aceste împrejurări ca o marturisire deplină sau numai ca un început de dovadă în folosul părții potrivnice. 8. Jurământul Articolul 226-234. Abrogate.*) ----- *) Art. 226 - 234 au fost abrogate prin Decretul nr. 208 din 12 august 1950. 9. Asigurarea dovezilor

Articolul 235

- (1) Oricine are interes să constate de urgență marturia unei persoane, parerea unui expert, starea unor lucruri, miscatoare sau nemiscatoare sau să dobândească recunoașterea unui înscris, a unui fapt drept, va putea cere administrarea acestor dovezi dacă este primejdie ca ele să dispară sau să fie greu de administrat în viitor.
- (2) Cererea poate fi făcută chiar dacă nu este primejdie în întârziere, în cazul când pârâtul își da învoirea.

Articolul 236

- (1) Cererea se va îndrepta, înainte de judecată, la judecatorie în circumscripția careia se afla martorul sau obiectul cercetării, iar în timpul judecatii, la instanța care judeca pricina.
- (2) Partea va arata în cerere dovezile a caror administrare o pretinde, faptele ce voinste să dovedească, precum și primejdia întârzierii sau învoirea paratului.
- (3) Pârâtul nu este obligat să depună întâmpinare. Instanța va hotărî prin încheiere data în camera de consiliu.
- (4) În caz de primejdie în întârziere, instanța va putea încuviința cererea și fără citarea părților.

Articolul 237

Administrarea dovezii va putea fi făcută de îndată sau la termenul ce se va fixa.

Articolul 238

- (1) Încheierea instanței este executorie și poate fi atacată cu recurs în termen de 5 zile de la pronunțare, dacă s-a dat cu citarea părților, și de la comunicare, dacă s-a dat fără citarea lor. *)
- (2) Încheierea dată în timpul judecării unei pricini nu poate fi atacată decât o dată cu fondul. ----- *) Alin. (1) al art. 238 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 71 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 202 avea următorul conținut: "(1) Încheierea instanței este executorie și poate fi atacată cu apel în termen de 5 zile, de la pronunțare dacă, s-a dat cu citarea lor părților de la comunicare, dacă s-a dat fără citarea lor."

Articolul 239

- (1) Orice persoană care are interes să constate de urgență o anumită stare de fapt care ar putea să înceteze ori să se schimbe până la administrarea dovezilor va putea cere instanței în circumscripția careia urmează să se facă constatarea să delege un executor judecătoresc din aceeași circumscripție să constate la fața locului această stare de fapt. *)
- (2) Președintele poate încuviința facerea constatării fără instiintarea aceleia împotriva căruia se cere.
- (3) Procesul-verbal de constatare va fi comunicat în copie celui împotriva căruia s-a făcut constatarea, dacă nu a fost de față.
- (4) El va face dovada până la dovada contrarie. ----- *) Alin. (1) al art. 239 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 72 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în
m) Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 202 avea următorul conținut: "(1) Oricine are interes să constate de urgență o anumită stare de fapt, care ar putea să înceteze ori să se schimbe până la administrarea dovezilor, va putea cere instanței în circumscripția careia urmează să se facă constatarea și pe lângă care funcționează executori judecătorești să delege un executor judecătoresc care să constate la fața locului această stare de fapt."

Articolul 240

În caz de primejdie în întârziere, administrarea dovezii și constatarea prin executori judecătorești se vor putea face și în zilele de sărbătoare și chiar în afara orelor legale, cu încuviințarea anume a magistratului.

Articolul 241

- (1) Dovezile administrate în condițiile mai sus prevăzute pot să fie folosite și de partea care nu a cerut administrarea lor.
- (2) Cheltuielile făcute cu administrarea dovezilor vor fi ținute în seama de instanța care judecă pricina în fond. -----, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 609 din 14 iulie 2005.